

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра германської філології

«Допущена до захисту»

В.о. завідувача кафедри

Тетяна МИРОНЕНКО

«28» листопада 2025 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття ступеня вищої освіти «магістр»

на тему:

**«Дистанційні засоби навчання як інструмент формування граматичних
навичок у студентів молодших курсів мовних спеціальностей»**

Виконала: студентка 6731мз групи

Ангеліна АНДРІЄНКО

Керівник роботи:
доктор філософії, доцент

Леся ДОБРОВОЛЬСЬКА

Миколаїв - 2025 р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА

Філологічний факультет

Кафедра германської філології

Спеціальність 014 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (англійська)),

спеціалізація 014.021 Англійська мова та зарубіжна література

Галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Освітня програма АНГЛІЙСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

Світлана ЗАСКАЛІТА

«28» листопада 2025р.

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

на здобуття ступеня вищої освіти «магістр»

студентці Андрієнко Ангеліни Ігорівні

(Прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: «Дистанційні засоби навчання як інструмент формування граматичних навичок у студентів молодших курсів мовних спеціальностей»

Керівник роботи: Добровольська Леся Станіславівна

Затверджені наказом ректора № 1183-УЧ від 08.10.2025

2. Термін подання роботи: 10.11.2025 р.

3. Вихідні дані по роботі: дослідити особливості використання онлайн-платформ та інноваційних технологій у процесі формуванні граматичних навичок студентів мовних спеціальностей та перевірити їх ефективність.

4. Перелік питань, що підлягають розробці (найменування розділів)

1. Теоретичні основи застосування дистанційного навчання у процесі навчання граматиці англійської мови.

2. Методика застосування засобів дистанційного навчання для формування граматичних навичок студентів молодших курсів мовних спеціальностей.

5. Перелік презентаційних матеріалів: презентаційний файл.

6. Консультанти розділів роботи: немає

7. Дата видачі завдання 15.09.2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Номер	Назва етапів роботи	Терміни виконання етапів роботи	Примітка
1.	Вибір і теми випускної кваліфікаційної роботи, укладання бібліографії за обраною темою; опрацювання наукової і навчальної літератури за обраною темою	до 1.10.2024 р.	Виконано
2.	Укладання плану-проспекту роботи.	до 5.10.2024 р.	Виконано
3.	Збирання, аналіз, систематизація фактичного матеріалу до досліджуваної теми	до 31.10.2024 р.	Виконано
4.	Написання тексту «Вступу»	до 10.11.2024 р.	Виконано
5.	Написання тексту 1 розділу	до 30.11.2024 р.	Виконано
6.	Написання тексту 2 розділу	до 28.02.2025 р.	Виконано
7.	Написання тексту загальних «Висновків»	до 31.03.2025 р.	Виконано
8.	Подання чернетки повного тексту роботи керівникові. Доопрацювання тексту роботу згідно з зауваженнями керівника	до 20.04.2025 р.	Виконано
9.	Попередній захист випускної кваліфікаційної роботи	10.10.2025 р.	Виконано
10.	Доопрацювання повного тексту, подання оформленої за чинними вимогами випускної кваліфікаційної роботи на кафедру прикладної лінгвістики	20.10.2025 р.	Виконано
11.	Отримання відгуку керівника	03.11.2025 р.	Виконано
12.	Отримання рецензії	03.11.2025 р.	Виконано
13.	Подання повного пакету документів, що супроводжують дипломну роботу	10.11.2025 р.	Виконано
14.	Отримання допуску випускної кваліфікаційної роботи до захисту	28.11.2025 р.	Виконано

Студент

(підпис)

Андрієнко Ангеліна Ігорівна
(ПІБ)

Керівник роботи

(підпис)

Добровольська Леся Станіславівна
(ПІБ)

Анотація.

Кваліфікаційна робота присвячена дослідженню особливостей застосування дистанційних засобів навчання як інструменту формування граматичних навичок у студентів молодших курсів, які навчаються за освітньою програмою «Англійська та друга іноземна мова (німецька)». У роботі проаналізовано сучасні онлайн-платформи й інтерактивні інструменти, визначено їх потенціал та ефективність у процесі засвоєння граматики, описано та розроблено методику впровадження інноваційних технологій у навчальний процес, а також представлено результати апробації розробленої методики. Отримані результати дослідження доводять, що використання дистанційних ресурсів сприяє підвищенню мотивації студентів молодших курсів мовних спеціальностей, оптимізації навчання та покращенню якості формування граматичних навичок. Додатково обґрунтовано педагогічні умови, за яких застосування дистанційних засобів навчання забезпечує найбільш позитивний вплив на процес формування граматичної компетентності.

Ключові слова: дистанційне навчання, граматичні навички, онлайн-платформи, інтерактивні інструменти, англійська мова, здобувачі освіти.

Abstract.

The thesis paper is devoted to exploring the specific features of using distance learning tools as a means of developing grammatical skills among first- and second-year students enrolled in the educational programme “English and a Second Foreign Language (German)”. The study analyses modern online platforms and interactive tools, identifies their potential and effectiveness in grammar acquisition, describes and develops a methodology for integrating innovative technologies into the learning process, and presents the results of the methodology’s implementation. The findings demonstrate that the use of distance learning resources enhances the motivation of language students, optimizes the learning process, and improves the quality of grammatical skills formation. Additionally, the research substantiates the pedagogical conditions under which the use of distance learning tools ensures the most positive impact on the development of grammatical competence.

Key words: distance learning, grammatical skills, online platforms, interactive tools, English language, students.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗАСТОСУВАННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ГРАМАТИЦІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	
1.1. Переваги застосування дистанційного навчання у викладанні іноземних мов	11
1.2. Методи формування граматичних навичок у процесі вивчення іноземних мов	15
1.3. Психолого педагогічні особливості формування граматичних навичок студентами молодших курсів мовних спеціальностей	46
Висновок до розділу 1.....	51
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНИХ НАВИЧОК СТУДЕНТІВ МОЛОДШИХ КУРСІВ МОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	
2.1. Використання інтерактивних інструментів дистанційного навчання для формування граматичних навичок студентів молодших курсів.....	52
2.2. Методика застосування інтерактивних інструментів дистанційного навчання для формування граматичних навичок студентів молодших курсів мовних спеціальностей.....	54
2.3. Аналіз апробації розробленої методики застосування інтерактивних інструментів дистанційного навчання для формування граматичних навичок студентів молодших курсів мовних спеціальностей.....	59
Висновок до розділу 2.....	61
ВИСНОВКИ	62
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	64
ДОДАТКИ	70

ВСТУП

Актуальність дослідження. В сучасному освітньому середовищі в умовах глобалізації та розвитку технологій, дистанційне навчання стало невід'ємною частиною освітнього процесу. Завдяки інноваційним технологіям і переходу до гібридних форм навчання, освітній процес став доступнішим та більш інтерактивним. Актуальність теми зумовлена реформуванням освітньої системи, де особлива увага приділяється впровадженню цифрових технологій у навчання. Це залишається дуже важливим для вивчення іноземних мов, а особливо англійської мови, де на формування певних навичок впливає вміння застосовувати дистанційні методи навчання.

Основою успішного засвоєння іноземних мов- є дистанційне навчання, воно забезпечує доступність до всіх освітніх платформ та ресурсів і студенти можуть розвивати свої навички, а особливо граматичні. В умовах дистанційної освіти студенти потребують технологічних засобів для вивчення граматики, оскільки це складний аспект мови, який вимагає систематичного і структурованого навчання.

Дослідженням особливостей формування граматичних навичок на заняттях з англійської мови з використанням інноваційних технологій займалися такі відомі науковці, як Л. Ващенко, В. Гриценко, Л. Даниленко, І. Дуніна, М. Жалдак, В. Заболотний, В. Кухаренко, О. Міщенко, В. Олійник, О. Пінчук, С. Петренко, Н. Руденко, О. Співаковський, А. Хуторський, О. Шестопа́л та ін.; питання оцінювання та критеріїв якості електронних ресурсів та освітніх платформ досліджували В. Вембер, В. Кухаренко, Н. Тализіна та ін.

У дослідженнях С. Буленок та Л. Коваленко [1] розглянуто окремі аспекти застосування дистанційних технологій у процесі викладання іноземних мов. Питання формування граматичних навичок іншомовної комунікації у студентів мовних закладів за допомогою мультимедійних програм було детально висвітлено у роботі Н. Добровольської [2]. У свою чергу, В. Олійник [3] зосередила увагу на можливостях впровадження інноваційних технологій у сфері дистанційного навчання іноземним мовам. Крім того, О. Сошко провела

грунтовний аналіз ефективності використання блог-технологій у навчальному процесі викладання іноземних мов [4]. Лінгвістичний аспект проблеми знайшов своє відображення у працях S. Chung [6], C. Gao [7], D. Larsen-Freeman [8], R. Rukminingsih [9] та Н. Widodo [10]. Аналіз досліджених джерел свідчить, що єдиного підходу до розуміння природи та структури граматичної навички не існує. Умови формування граматичних навичок із використанням інформаційно-комунікаційних технологій трактуються по-різному, а методи їх розвитку значно варіюються. У зв'язку з цим потрібне подальше дослідження питання формування граматичних навичок студентів мовних спеціальностей в умовах дистанційного навчання.

У ході дослідження виявлено, що розвиток граматичних навичок студентів молодших курсів, потребує спеціальний підхід, який є пристосованим до своєрідності дистанційного навчання, а застосування інтерактивних додатків та різних платформ дуже полегшує вхід в навчальні матеріали чи ресурси, а також має позитивний вплив на вивчення іноземної мови, а особливо граматичних знань. Це дослідження є актуальним через те, що воно окреслює доцільні та ефективні ресурси, інструменти, які обіцяють вдале опанування граматики в доступному та зручному онлайн форматі.

Мета дослідження полягає в теоретичному підкріпленні засобів дистанційного навчання, які можна буде використовувати для вдалого розвитку граматичних навичок у студентів молодших курсів. Дослідження орієнтоване на визначення засобів та методів, які будуть сприяти на засвоєння та закріплення граматичних правил, розвиток певних навичок володіння англійською мовою.

Поставлена мета, у свою чергу, потребує розв'язання таких **завдань**:

- Проаналізувати сучасні технології та методи дистанційного навчання, які використовуються для викладання англійської мови.
- Дослідити особливості використання онлайн-платформ для формування граматичних навичок.

- Вивчити та проаналізувати різноманітні підходи до навчання граматики в онлайн середовищі, включаючи відеоуроки, інтерактивні вправи, онлайн курси, вебінари тощо.

- Розглянути методику застосування інноваційних технологій та інструментів для формування граматичних навичок студентів, які навчаються за освітньою програмою «Англійська та друга іноземна мова (німецька)».

- Оцінити вплив засобів дистанційного навчання на навчальний процес та розробити рекомендації для їх подальшого використання в навчанні.

Об'єктом дослідження є процес навчання граматики англійської мови в умовах дистанційної освіти, а **предметом дослідження** є засоби дистанційного навчання, що сприяють ефективному формуванню граматичних навичок студентів молодших курсів, які навчаються за освітньою програмою «Англійська та друга іноземна мова (німецька)».

Методи дослідження. Для досягнення мети і вирішення завдань використовувалися такі методи дослідження, як аналіз наукової літератури, порівняльний аналіз різних дистанційних платформ та інтерактивних інструментів, опитування студентів та апробація методичних розробок. Серед конкретних методів проведення дослідження слід виділити компаративний метод (співставлення та узагальнення джерел та літератури щодо проблеми дослідження), теоретичний аналіз наукової літератури, метод опису, структурний, структурнофункціональний та комунікативний методи, процедури пояснення, педагогічне моделювання [5].

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження були представлені на 3 конференціях:

- VI International Scientific and Practical Conference «Scientific research: Modern challenges and future prospects» 20-22 січня 2025 року.
- X International Scientific and Practical Conference «Scientific research: Modern challenges and future prospects» 12-14 травня 2025 року
- III International Scientific and Practical Conference «Science and education: Synergy of innovation» 26-28 жовтня 2025 року.

Публікації. Окремі положення дослідження були опубліковані в таких статтях:

- Андрієнко А.І. «Вплив діджиталізації на викладання навчальних курсів англійською мовою у закладах вищої освіти» за матеріалами VI International Scientific and Practical Conference «Scientific research: Modern challenges and future prospects» 20-22 січня 2025 року с.262
- Андрієнко А.І. «Методи інтеграції цифрових технологій у навчальні курси англійською мовою у ЗВО» за матеріалами X International Scientific and Practical Conference «Scientific research: Modern challenges and future prospects» 12-14 травня 2025 року с.292
- Андрієнко А.І. « Практичне застосування цифрових інструментів у навчальному процесі: англійських курсів у ЗВО, досвід викладання» за матеріалами III International Scientific and Practical Conference «Science and education: Synergy of innovation» 26-28 жовтня 2025 року с.179

Практичне значення наукової роботи полягає в тому, що результати дослідження можуть сприяти розвитку інноваційних підходів до навчання та оптимізації методів викладання, покращенню процесу засвоєння граматичних навичок у студентів. Це забезпечить більш ефективне впровадження дистанційних технологій у навчальні програми та розширить доступ до інтерактивних освітніх ресурсів, підвищуючи якість навчального процесу та полегшуючи засвоєння знань у віддаленому форматі.

Структура наукової роботи. Робота складається з вступу та двох розділів, теоретичного і практичного, висновків та списку використаної літератури.

У **вступі** обґрунтовується актуальність і вибір теми дослідження, визначається об'єкт та предмет вивчення, формулюється мета, завдання дослідження, зазначається його наукова значимість, новизна і практична цінність.

У **першому розділі** розглядаються теоретичні основи застосування дистанційного навчання у процесі навчання граматиці англійської мови.

У другому розділі представляється методика застосування засобів дистанційного навчання для формування граматичних навичок студентів молодших курсів спеціальності Мова і література (англійська).

У загальних висновках підводяться підсумки проведеного дослідження. Список використаної літератури складається з 60 джерел.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗАСТОСУВАННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ГРАМАТИЦІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

1.1 Переваги застосування дистанційного навчання у викладанні іноземних мов

Сучасний світ невпинно рухається вперед, і технології відіграють важливу роль у розвитку різних сфер життя, зокрема освіти. Положення про впровадження дистанційного навчання в Україні, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 25 квітня 2013 року № 466 є нормативно-правовою основою [31]. Воно визначає головні вимоги щодо організації дистанційного навчання та формулює, що таке навчання може бути використаним як самостійна форма навчання або в межах освітніх програм може бути поєднаною з іншими формами здобування освіти [13]. Особливої актуальності набуває застосування дистанційних технологій у викладанні іноземних мов, що передбачає використання інтерактивних платформ для формування комунікативних компетентностей студентів.

Сьогодні найсильнішим інструментом виступає дистанційне навчання та його перспективність для студентів та викладачів. Адаптивність у розкладі залишається значущою перевагою. Таким чином здобувачі можуть самостійно підбирати місце та час для засвоєння знань, що є дуже важливим для тих, хто працює та навчається одночасно або ж поєднує з іншими справами. Це дає змогу здобувачам освіти балансувати поміж роботою та навчанням.

Суттєвим аспектом є індивідуальний підхід. Віддалений формат навчання чи курси онлайн досить часто надають змогу підлаштувати власну швидкість навчання відповідно до потреб кожного здобувача освіти. Також, дистанційні платформи взможі підлаштувати вправи та завдання відповідно до прогресу студента. Індивідуальний підхід дає можливість фокусуватись на тих аспектах мови, що потребують повторного чи додаткового опрацювання. Це доволі підвищує мотивацію та результат навчання.

Доступ до різних онлайн ресурсів чи матеріалів є значною перевагою дистанційного навчання. Онлайн платформи дають доступ до надзвичайно великої кількості матеріалів, до них відносяться: відеоуроки, інтерактивні завдання, практичні завдання, аудіокліпи, електронні книги , що сприяє ефективному вивченню іноземної мови так, як студенти мають змогу використовувати зіноманітні джерела для засвоєння та поглиблення своїх знань. Це дуже важливо при навчанні іноземних мов, де кожен здобувач має свої переваги та вразливі місця. Крім того, онлайн ресурси доволі часто оновлюються, а це дає змогу студентам дізнаватись про нові тенденції в мовному середовищі.

Для студентів початкових курсів вагомою перевагою є індивідуалізація навчання. Персоналізовані курси, які слугують навчанню у власному темпі та дають змогу зосереджуватися на тому, що потребує більшої індивідуальної уваги та глибшому опрацюванню навчального матеріалу. Перевага залишається в тому, що онлайн навчання враховує специфічність кожного студента, зокрема його швидкість засвоєння нового матеріалу та рівень вмінь або знань. Індивідуалізація в дистанційному навчанні спонукає викладачів розробляти особисті курси, в яких присутнє врахування рівня знань та особливості кожного учасника навчального процесу.

Також, дистанційне навчання відкриває доступ до багатьох спектрів мультимедійних ресурсів, інтерактивних платформ, додатків та інструментів для успішного опанування граматики та практичної діяльності. Окрім того, онлайн уроки доволі часто сприяють розвитку самостійності студентів.

Онлайн навчання спонукає використовувати різноманітні навчальні матеріали, такі як тести, подкасти, відеоуроки, аудіофайли та інтерактивні завдання. Такі ресурси розвивають мовленнєві та комунікативні навички, покращують зосередження та сприйняття усного мовлення. Онлайн ігри, чати, відеоконференції надають змогу студентам активно взаємодіяти один з одним, що сприяє підвищенню мотивації та цікавості до навчання. Застосування онлайн платформ, також дає можливість застосувати різні інтерактивні інструменти,

наприклад, тести, відео, вправи. Це сприяє кращому опануванню матеріалу та значно покращує практичне застосування мови. До того ж, онлайн платформи індивідуалізують навчальний процес, адаптуючи під рівень студента матеріали. Мультимедійні ресурси та інтерактивні завдання дуже підвищують рівень опанування мовних навичок, доступ до матеріалів дає змогу забезпечити більш ефективніше навчання.

Порівняння традиційного та дистанційного форм навчання продемонструвало, що онлайн форма навчання для здобувачів освіти є більш вигіднішою формою навчання. Можливість зручного навчання з дому або з будь-якого місця значно підвищує мотивацію та фокусування студентів. Результат аналізу зазначає, що онлайн навчання для студентів відкриває можливість навчання у викладачів з різних країн світу, та це поповнює їх культурний досвід та розширює усвідомлення мови в різних значеннях. Це надважливо, тому що студенти можуть практикувати свої навички з носіями мови та поновлювати знання у природному середовищі.

Відсутність потреби у фізичному переміщенні до навчальних закладів дозволяє економити час та знижує витрати на транспорт, що є однозначною перевагою дистанційної освіти. А також, дистанційне навчання є доступнішим за оплатою порівняно з традиційним навчанням, саме це робить освіту доступною для широкого кола студентів. Особливо це корисно мало-забезпеченим верствам населення і людям з обмеженими можливостями [11].

Загалом проведене дослідження дозволяє стверджувати, що значущою перевагою як для здобувачів освіти, так і для викладачів виявилось вдосконалення технічних навичок та розвиток самостійності. Застосування онлайн платформ чи додатків дає змогу студентам покращувати свої технічні навички та збагачує досвід у їх використанні, що є доволі важливим у сучасному світі. Студенти вчаться використовувати різноманітні програми для відеоконференцій, опановують використання інтерактивних платформ, онлайн завдань, що дасть змогу використовувати набуті навички у професійній діяльності. Дистанційне навчання дає можливість розвивати відповідальність за

власне навчання. Для успіху в різних сферах життя важливо вміти планувати власний час, ставити перед собою цілі та вміти їм досягати, а завдяки дистанційному навчанню студенти вчаться це робити. Також дистанційна освіта навчає та заохочує студентів до пошуку інформації, її аналізу та вивченню. Всі ці аспекти роблять здобувачів освіти більш пристосованішим до сучасних викликів та спонукає до їх професійного зростання.

Результати проведеного дослідження свідчать про те, що залучення дистанційного навчання в освіту охоплює більше переваг. Як показало наше дослідження, використання дистанційного навчання у викладанні англійської мови посилює можливості для успішного та ефективного навчання, допомагає впровадити новітні технології та пристосовує навчання під індивідуальні особливості та потреби кожного здобувача освіти. Безліч платформ та додатків дають можливість формувати навчальні спільноти для практики між студентами. Це сприяє обміну досвідом та допомогі один одному. У результаті дослідження було помічено, що завдяки онлайн інструментам можна миттєво надавати зворотній зв'язок, а також виправляти помилки та оцінювати їхні роботи. Завдяки цим перевагам, дистанційне навчання стає все більш популярним для засвоєння іноземних мов.

Вищеперераховані переваги виділяють дистанційне навчання та роблять його важливим інструментом у вивченні мов. Воно надає доступ до різних ресурсів та гарантує гнучкість, індивідуалізацію, покращення технічних вмінь у студентів. Міжнародний доступ, заощадження коштів та часу, сприятливе навчальне середовище та покращення самостійності також роблять цей підхід особливо цікавим та привабливим. Студенти можуть самостійно обирати темп навчання та спосіб освоєння матеріалу, це і призводить до того, що дистанційне навчання стає більш популярним. Воно також відкриває доступ до багатьох ресурсів та дозволяє розвивати навички самоорганізації, що є дуже важливим для успішності студентів.

Застосування дистанційних форматів надає можливість створювати інклюзивне освітнє середовище, яке відповідає сучасним вимогам і дозволяє

студентам самотійно керувати своїм процесом навчання. Це підвищує рівень знань, відповідальність за свій процес навчання та розвиток критичного мислення, що є важливим у подальшій професійній діяльності. Отже, дистанційне навчання формує у студентів не тільки основні компетентності, а й важливі навички для подальшого успішного життя в різних сферах. У результаті аналізу ми дійшли до висновку, що дистанційне навчання може покращити загальну успішність, гарантуючи студентам гнучкий та сприятливий освітній простір, а усвідомлення переваг навчання онлайн допомагає зрозуміти, як створити цей процес значно ефективним та мотивуючим [20].

1.2. Методи формування граматичних навичок у процесі вивчення іноземних мов

Перед тим, як розглядати методи формування граматичних навичок, необхідно визначити сутність самого поняття "граматична навичка". У лінгводидактиці існують різні підходи до трактування цього терміну. За дослідженнями S. Chung, граматична навичка є автоматизованим компонентом мовленнєвої діяльності, що забезпечує правильне граматичне оформлення висловлювання [6]. С. Gao характеризує граматичну навичку як здатність інтуїтивно використовувати граматичні структури у процесі комунікації [7]. D. Larsen-Freeman підкреслює, що граматична навичка включає операції оформлення та розпізнавання граматичних явищ у різних видах мовленнєвої діяльності [8].

Вітчизняна дослідниця Н.Л. Добровольська визначає граматичну навичку як автоматизовану здатність використовувати граматичні знання для побудови та розуміння іншомовних висловлювань у процесі комунікації, особливо з використанням мультимедійних програм [2]. В.О. Олійник підкреслює, що граматична навичка передбачає не просто знання правил, а вміння застосовувати їх у реальних комунікативних ситуаціях з використанням інноваційних технологій [3].

Формування граматичних навичок є однією з ключових задач у навчанні іноземних мов. Це процес, що включає в себе засвоєння структурних елементів мови та їх практичне застосування в усному і письмовому мовленні. За дослідженнями А.А. Леонтьєва, цей процес заключається в поступовому освоєнні структур та правил мови, що дозволяє студентам правильно будувати речення та розуміти комплексні мовні конструкції [51].

Формування граматичних навичок є однією з ключових задач у навчанні іноземних мов. Це процес, що включає в себе засвоєння структурних елементів мови та їх практичне застосування в усному і письмовому мовленні. Процес заключається в поступовому освоєнні структур та правил мови, що дозволяє студентам правильно будувати речення та розуміти комплексні мовні конструкції. Граматичні навички формуються послідовно: від автоматизації простих конструкцій чи структур до рішучого застосування складних мовних форм. Як зазначають новітні дослідження в сфері лінгводидактики, використання аудіювання, активної мовної практики, читання та інтерактивних вправ допомагає ліпшому опануванню граматичних правил.

Для розвитку культурних, економічних, професійних та особистісних контактів оволодіння іноземними мовами відіграє важливу роль. Зростання попиту на комунікацію та співпрацю між різними країнами вимагає кардинальних змін у викладнні іноземних мов, а саме перегляд змісту навчальних програм, зміни підходів та методик викладання. Опановування іноземних мов містить багато деталей. Важливу позицію таких деталей займає граматики. У навчанні іншомовному говорінню граматики посідає важливе місце, слугуючи фундаментом, на якому базується лексика. Вивчення граматики та правильне оформлення висловлювання, а також розпізнавання граматичних форм у мові та письмі відбувається завдяки формуванню граматичних навичок. Опанування граматики студентами молодших курсів може бути доволі складним процесом, які ускладнюються граматичними термінами і правилами та нескінченним рядом винятків [34].

Оволодіння другою мовою, зокрема іноземною, суттєво впливає на розвиток здібностей мовнорухового апарату, на думку дослідників (розвиваються фонематичний та інтонаційний слух, імітативні здібності, здатність до здогадки, здатність до виділення головного, мнематичні дії, всі види пам'яті). Граматичні норми опановуються на основі аналізу прикладів, щовикористовують вже засвоєний лексичний матеріал. Граматика трактується як когнітивна діяльність, що розв'язує проблемні ситуації та є ідеальним ґрунтом для формування проблемної ситуації. Правильно організована проблемна ситуація виступає потужним каталізатором для астимулювання творчої активності студентів [35].

Ефективність комунікації іноземною мовою значною мірою залежить від рівня розвитку сформованості іншомовної граматичної компетенції, оскільки саме граматичні структури допомагають зрозуміти логіку мислення та вираження думок іноземною мовою. Граматика виконує фундаментальну роль у процесі опанування іноземної мови та формуванні практичних мовленнєвих навичок іноземної мови. Система вправ для іноземної мови повинна націлюватись передусім на досягнення практичного оволодіння іноземною мовою. Основне призначення граматичних вправ полягає у тому, щоб забезпечити опанування граматичного матеріалу як у рецептивному, так і у репродуктивному аспектах [36].

Серед основних методів формування граматичних навичок у процесі вивчення іноземних мов R. Rukminingsih виділяє комунікативний підхід, який передбачає використання граматичних структур в реальних комунікативних ситуаціях [9]. Н. Widodo підкреслює ефективність індуктивного методу, при якому студенти самостійно виводять граматичні правила з наданих прикладів [10]. Традиційний дедуктивний метод базується на поясненні граматичного правила з подальшим його закріпленням через практичні вправи, що забезпечує чітке розуміння граматичних правил.

С. Буленок та Л. Коваленко у своєму дослідженні висвітлюють особливості використання дистанційних технологій у процесі викладання іноземної мови,

підкреслюючи важливість інтерактивних методів [1]. Інтерактивні методи включають використання онлайн-інструментів, таких як інтерактивні вправи та тести, для закріплення граматичних знань. Сучасні онлайн-платформи, такі як Duolingo, Quizlet та Kahoot, пропонують різноманітні завдання, що допомагають студентам засвоювати граматику у захоплюючій формі.

О. Сошко вивчила застосування «блог-технологій» у процесі викладання мов, що формує граматичні навички саме через інтерактивну співучасть [4]. Застосування технологій дає змогу розробляти різні тести, вправи, інтерактивні завдання і навіть симуляції живого спілкування, що і додає чималої зацікавленості та мотивації студентам.

Такі методи дозволяють здобувачам освіти не тільки засвоїти граматичні структури, а й Ключовим у цьому процесі є не тільки запам'ятовування граматичних правил, а й допомагають застосовувати на практиці вивчене, що й додає ефективності в навчанні та сприяє глибшому розумінню мови. Основною метою цього процесу є те, що студенти не тільки вивчають правила, а й розвивають здатність активно застосовувати набуті знання в комунікації. Поєднання різних методів дозволяє створити всебічний підхід до формування граматичних навичок, який враховує індивідуальні особливості студентів та сучасні технологічні можливості.

Для того, щоб оволодіти іноземною мовою студентам потрібно мати теоретичні та практичні знання про мову, яку вони вивчають[40]. Студенти мовних факультетів, зокрема, мають володіти теоретичними знаннями про:

- Граматичні категорії (число, рід, відмінок; час, аспект та стан дієслова; завершеність/незавершеність тощо);
- Синтаксичні структури (комунікативні та структурні типи речень);
- Морфологічні елементи будови слова (морфеми, афікси тощо);
- Трансформаційні процеси (номіналізація, вербалізація тощо);
- Лексико-граматичні класи слів (частини мови);
- Типи синтаксичного зв'язку (керування, узгодження, прилягання тощо) та практичними знаннями на кшталт:

1. як розповісти про минулі події, щоденні справи чи плани на майбутнє;
2. як порівняти речі, явища;
3. як дати пораду, наказати, запитати, висловити упевненість тощо.

Окрім усвідомлення структурної будови мови, у навчанні граматики важливу роль відіграє автоматизація граматичних зв'язків, які є обов'язковою умовою правильного спілкування [30]. Наступним об'єктом навчання граматики є розвиток мовленнєвих граматичних навичок. Згідно з ключовими видами мовленнєвої діяльності у методиці викладання ІМ розрізняють граматичні навички читання, граматичні навички аудіювання, граматичні навички письма, граматичні навички говоріння. Граматичні навички говоріння та письма вважають репродуктивними, граматичні навички аудіювання та читання – рецептивними. Проте, на нашу думку, така класифікація вимагає перегляду, оскільки у контексті когнітивної теорії навчання навряд чи можна виокремити винятково рецепцію у процесі засвоєння граматики. Формування так званих репродуктивних граматичних навичок виступає однією з ключових передумов розвитку здатності висловлювати власні думки в письмовій та усній формах та розуміти думки інших в усній та письмовій формах [15].

У контексті сучасної парадигми досліджень вивчення іноземної мови є складним, але надзвичайно цікавим процесом, який включає в себе системний підхід та застосування дієвих методів. Утворення граматичних навичок є однією головною складовою ефективного оволодіння мовою, адже граматичний аспект забезпечує структурний фундамент для розуміння мовлення та вираження своїх думок. У цьому процесі граматичні навички стають важливою складовою загальної обізнаності. Для їх ефективного формування застосовуються різні методи, які забезпечують ефективне засвоєння граматичних структур, кожен з яких має свої особливості та переваги. Формування граматичних навичок є важливим компонентом у вивченні іноземних мов, оскільки правильне використання граматики допомагає студентам будувати логічні й структуровані

висловлювання. До основних методів, що використовуються для цього, належать:

- Традиційний метод (правило-приклад);
- Контекстуальний метод;
- Комунікативний метод;
- Аналіз і синтез;
- Гра з мовними структурами;
- Імітаційний метод;
- Метод граматичних вправ;
- Індуктивний метод;
- Індивідуалізація навчання;
- Візуалізація;
- Аудіовізуальні матеріали;
- Зворотний зв'язок;
- Імпліцитне навчання;
- Метод дедукції;
- Інтерактивні методи;
- Технології штучного інтелекту.

Застосування різних методів та підходів дає можливість опанувати теоретичні засади та розвивати навички практичного використання граматичних конструкцій в мовленні. Кожний з перелічених методів може ефективно застосовуватись у навчанні, а якщо їх комбінувати, то це забезпечить всебічний підхід до утворення граматичних навичок у студентів. Ці методи сприяють активному включенню студентів у навчальний процес, забезпечуючи краще розуміння та автоматизацію граматичних конструкцій, а також допомагають інтегрувати граматичні навички в комунікативну практику. Далі ми більш досконало проаналізуємо ефективні методи у застосуванні під час виробничої практики у ЗВО.

Традиційний метод (правило-приклад) є одним із найдавніших і найбільш поширених підходів у викладанні мов. Він базується на чіткому

поясненні граматичних правил з подальшим їх закріпленням через практичні вправи. Викладач пояснює конкретні граматичні правила, після чого студенти виконують завдання для закріплення матеріалу, що допомагають їм застосувати отримані знання на практиці. Наприклад, після опанування правил минулого часу студенти пишуть речення із застосуванням цього часу.

Як свідчить практика, такий метод є дієвим для тих, кому подобається логіка, послідовність в навчанні. Цей метод прогнозує застосування чіткої структури. Викладач спочатку демонструє правило, чітко пояснює утворення та використання часу. Потім студенти вчаться застосовувати засвоєне правило на практиці, виконуючи вправу. Такі вправи можуть містити в собі такі завдання: заповніть пропуски, поставте дієслово у правильну форму, знайдіть помилку в реченні, перетворіть розповідне речення в заперечне тощо.

Метод "правило-приклад" гарантує глибоке розуміння правил, що відповідає студентам, які надають перевагу структурованому підходу до навчання. Чітке пояснення правил дає змогу студентам опанувати матеріал завдяки логіці та систематизації. Завдяки цьому методу студенти дуже швидко запам'ятовують головні граматичні конструкції. Викладачі можуть дуже легко перевірити розуміння студентами граматичних правил та побачити проблемні місця використовуючи метод «правило-приклад». Індуктивний та комунікативний методи дуже часто використовують разом з цим методом. Використання оригінальних текстів, рольових ігор та інтерактивної діяльності забезпечує краще розуміння використання граматичних конструкцій в живому спілкуванні.

Отже, традиційний метод "правило-приклад" є важливим інструментом у формуванні граматичних навичок, особливо для студентів молодших курсів. Його структурованість допомагає багатьом студентам опанувати граматику, але дуже важливо використовувати паралельно інші методи, для досягнення успішності в навчанні. Поєднання комунікативних та інтерактивних елементів дає можливість зробити вивчення граматики більш цікавим та ефективним, це буде допомагати студентам вивчати правила та використовувати їх на практиці.

Контекстуальний метод навчання граматики базується на включенні мовних граматичних структур у реальні або штучно створені тексти та ситуації.

Цей метод використовує різні ситуації, де граматичні конструкції вписуються у контекст, що сприяє кращому розумінню, як і коли застосовувати певні граматичні правила. Контекстуальний метод застосовується для навчання граматичним явищам через текст, де структура подається в контексті реальних мовних ситуацій, що допомагає краще її засвоїти. Цей підхід дає можливість студентам не тільки запам'ятовувати, а й зрозуміти її значення в мовленні.

Головна ідея методу — вивчення мови через контекст. Не механічно вчити та повторювати правила, а вміти та вчитись застосовувати граматичні форми в різних мовленнєвих ситуаціях, таких як: діалогах, описах подій або творчих завданнях. Наприклад, вивчаючи часи дієслів, студентам пропонується створити розповідь про минулі події, використовуючи конкретні часові форми. Метод забезпечує ефективне поєднання теоретичних знань із практичним застосуванням, що формує не лише правильне використання мовних форм, а й їхнє інтуїтивне розуміння. Окрім того, через те, що студенти розуміють зміст навчання стає більш цікавішим та підвищує мотивація у студентів. Контекстуальний метод залишається незамінним у навчанні іноземних мов через те, що він відкриває можливості студентам опановувати мову, як засіб комунікації з іншими, розвиваючи вміння почути та зрозуміти інших.

Комунікативний метод прогнозує застосування граматичних форм у живому спілкуванні, що гарантує повне розуміння та практику говоріння. Він передбачає реальне застосування граматики у мовленнєвих ситуаціях. Наприклад, студенти можуть розігрувати різні сценки, використовуючи нові граматичні конструкції, що сприяє закріпленню граматичних правил у мовленні. Комунікативний метод показує важливість змісту та допомагає здобувачам освіти ліпше засвоювати використання граматичних правил в спілкуванні. Здобувачі освіти доволі часто застосовують нові граматичні форми під час діалогу, рольової гри і це допомагає застосувати їх в живе мовлення, формує навчальний процес більш природнім.

Метою комунікативного підходу у викладанні іноземних мов є формування комунікативної компетентності, це прогнозує вміння та знання застосовувати мову у різноманітних життєвих ситуаціях, відповідно до обстановки та учасників; розуміння та застосування різних текстів, таких як бесіди, звіти, розповіді чи інтерв'ю; а також вмінням спілкуватися, навіть якщо є обмеження в знаннях мови (різні стратегії спілкування). Розвиток цього підходу в методиці викладання суттєво вплинув і на методику навчання граматики іноземної мови. Основна ідея навчання граматики за цим підходом полягає у розвитку здатності студентів самостійно аналізувати мовний матеріал та формулювати правила. Важливу роль відіграє використання автентичних матеріалів, які одночасно містять культурні особливості цільової мови та відповідають професійним потребам студентів [29].

Аналіз і синтез є ефективними методами формування граматичних навичок, оскільки студенти вивчають граматичні структури через порівняння, аналіз речень і створення нових конструкцій. Найважливіший методичний принцип навчання граматиці є послідовність синтезу та аналізу при роботі з граматичним матеріалом. Використання цього методу за допомогою засобів дистанційної освіти дозволяє досягти високих результатів, забезпечуючи студентам глибоке розуміння граматичних структур та їх застосування на практиці. Під час навчання майбутніх вчителів іноземної мови здійснюється багаторазове поетапне чергування аналітичної і синтетичної діяльності [19].

Метод аналізу і синтезу ґрунтується на розчленуванні граматичних структур на складові елементи (аналіз) та їх подальшому об'єднанні у цілісні конструкції (синтез). Використання цього підходу дає можливість студентам усвідомити закономірність та утворення граматичних явищ і вміти застосовувати їх у різних контекстах. Для втілення методу аналізу і синтезу засоби дистанційного навчання дають великі можливості. Пропоную розглянути головні інструменти та методи, які ми можемо використати в цьому методі, найефективнішими серед яких є: інтерактивні завдання, відеоуроки чи вебінари, віртуальні класи, форуми, навчальні платформи та відеоуроки.

Moodle, Quizlet, Duolingo - це онлайн платформи, які надають різні інтерактивні вправи, які дають простір для практики методу аналіз та синтез граматичних конструкцій. Кращому опануванню граматичного матеріалу слугують такі вправи, як: заповнення пропусків, перефразування речень, складання невеликих текстів .

Для того, щоб детально та наочно пояснити матеріал викладачеві допомагають відеоуроки, які він використовує на заняттях. А вебінари, у свою чергу, надають можливість в режимі реального часу взаємодіяти студентів з викладачем, що додає зацікавленості та допомагає розібрати та звернути увагу на питання, які виникли у студентів.

Використання аудіо- та відеоматеріалів дає можливість студентам почути природне спілкування іноземною мовою та виправити свої помилки у вимові. Слухання подкастів, музики та аудіофайлі, перегляд серіалів та фільмів спонукають учасників навчального процесу вивчати мову та сприяють розумінню, застосовуванню граматичних правил у життєвих або повсякденних ситуаціях.

Уявні класи та форуми на платформах, таких як Google Classroom, Microsoft Teams, дають можливість застосовувати та обмінюватись досвідом вживання граматичних форм. Учасники навчального процесу можуть обговорювати особливі ситуації, ділитись досвідом та думками, тим самим допомагати один одному у навчанні. Це чудово покращує комунікативні навички та збільшує бажання до ще більшого вивчення та вживання англійської мови.

Пристосовані навчальні платформи, такі як Rosetta Stone та Babbel, досліджують перешкоди та успіхи, надаючи певні завдання для покращення виявлених проблемних місць. Це дає змогу створювати покроковий навчальний план, де будуть враховані всі потреби студентів, та будуть сприяти вдалому засвоєнню матеріалу.

Гнучкість, індивідуальний підхід, доступність та інтерактивність все це є основними перевагами методу «синтез та аналіз».

Студенти в змозу обирати час та місце навчання, що є дуже зручним для тих, хто працює або ж має інші обов'язки. Використання адаптивних технологій дає можливість враховувати індивідуальні особливості здобувачів і завдяки цьому значно підвищується мотивація та ефективність навчання. Також, інтерактивні завдання сприяють зацікавленості студентів, тож збільшується активність.

Отже, застосування методу аналізу і синтезу на практиці показало, що цей метод є дієвим та ефективним у вивченні граматики, тож, якщо поєднати метод аналізу та синтезу з дистанційним навчанням це буде давати гарний результат у студентів. За допомогою відео- та аудіоматеріалів студенти мають можливість слухати та відтворювати в практичному аспекті граматичні конструкції. Цей підхід допомагає студентам навчатись до високих результатів, забезпечуючи певні навички та знання для взаємодії з іншими учасниками навчального процесу.

Гра з мовними структурами – це метод з'єднання ігор та інтерактивних вправ для практикування граматики в одному завданні. Деякі аспекти англійської граматики є надзвичайно складними, щоб засвоїти та вивчити за допомогою традиційного методу - механічного запам'ятовування. Для цього часто необхідно докласти значних зусиль, щоб подолати труднощі концентрації уваги на тексті або таблиці. Більш захопливим і результативним способом вивчення іноземної мови виявляється використання ігрових форм. Одним із ефективних засобів залучення учнів є гра. Згідно з думкою більшості дослідників, ігри, що впроваджуються під час уроків англійської мови, доцільно класифікувати за такими критеріями:

- а) за змістом та освітніми цілями (мовні, мовленнєві);
- б) за типологією запропонованих завдань (оперативні, тактичні, стратегічні);
- в) за кількістю залучених учасників (індивідуальні, парні, групові, а також фронтальні);

г) за ступенем складності (прості, складні, моноситуативні, поліситуативні);

д) за рівнем інтелектуального навантаження (ігри на впізнавання, репродуктивні ігри, репродуктивно-варіативні, а також творчі ігри);

ж) за способом, характером та формою проведення (письмові, усні, рухливі, предметно-орієнтовані, функціональні, рольові, імітаційні та ігри з елементами суперництва).

Ігрові методи навчання виступають ефективним інструментом для полегшення засвоєння граматичних аспектів англійської мови учнями, сприяючи не лише підвищенню швидкості опанування матеріалу, але й забезпечуючи при цьому інтерактивність навчального. Граматичні ж ігри орієнтовані на створення природних ситуацій для вживання мовного середовища, під час якої діти мають можливість практикувати у своєму мовленні слова та словосполучення, які містять певні граматичні труднощі, розвивати мовленнєву активність і самостійність учнів, вживати граматичні конструкції, тренувати студентів вживати дієслівних форм, вчити учнів будувати стверджувальні, питальні та заперечні речення.

Цифрові граматичні ігри (Digital grammar games) мають багато схожого з традиційними, однак вони інтегрують елементи цифрових технологій, які надають учням можливість застосовувати мову для вирішення завдань креативним способом. Наприклад, цифрова гра може запропонувати гравцям протистояти зі створіннями, де успіх залежить від правильного складання слів з літер. Чим довше учень буде складати слово, тим сильніший буде завданий удар. Саме від сили удару залежить пошкодження. До представників такого типу належать ігри «Bookworm Adventures», «BookWorm Deluxe» та «Letter Quest: Grimm's Journey». Цифрові граматичні ігри (Digital grammar games) також успішно інтегрують в процес навчання англійської мови, якщо є наявність сучасного, технічного оснащення освітнього простору.

Гра є беззаперечно ефективним методом навчання, хоча вона має свої переваги та недоліки. Серед ключових позитивних аспектів, які пропонують граматичні ігри можна виділити такі:

1. Впровадження гри додає різноманіття у навчальний процес, водночас слугує джерелом мотивації, стимулу, розваги та знижує рівень втоми;
2. Отримання та засвоєння навчальної інформації стає більш легшим і результативним, завдяки невимушеній атмосфері, яка створюється у процесі гри;
3. Елемент конкуренції притаманний багатьом іграм, який сприяє підвищенню ефективності навчання, а сором'язливим і менш рішучим учням допомагає виражати власний погляд та проявляти себе;
4. У процесі гри учні мають змогу набути унікальний досвід, який недоступний у традиційних видах занять;
5. Граматичні ігри сприяють практичному розвитку навичок читання, письма, слухового сприйняття та усного мовлення.
6. Вони дозволяють учням працювати індивідуально, в групах або в командах, щоб конкурувати один з одним або співпрацювати, щоб вміти формувати стратегії, мислити нестандартно, порівнювати і обмінюватися один з одним своїми знаннями, ідеями, думками та набувати досвіду в інших.

Однак, ігри, як і будь-який інший метод, який застосовується в методиці навчання, мають певні недоліки:

1. По-перше, не всі види ігор можуть забезпечити досягнення певних педагогічних цілей.
2. Гра – веселий вид діяльності, яка включає у себе багато неформального спілкування між учнями та вчителями, може сприйматися окремими вчителями, як непродуктивна або марна справа.
3. Знання та навички, набуті під час ігрової діяльності, не завжди формуються на достатньому рівні. Нерідко трапляється так, що учень під час неігрової ситуації неспроможний розв'язати завдання, яке виконував успішно в рамках гри.

Однак, якщо гра добре продумана, доречно підібрана, стратегічно та майстерно проведена, такий підхід до навчання може бути більш ефективнішим, ніж навчання за допомогою традиційних методів. Розуміння переваг використання граматичних ігор дозволяє викладачам вирішити, чи доцільно використовувати їх на своїх заняттях. Завдяки ігровому формату легше утримати увагу учнів, залучити їх до активної роботи з граматичним матеріалом, який є фундаментом для оволодіння іншими видами мовленнєвої діяльності.

Наявність різних Інтернет-ресурсів значною мірою полегшує процес підготовки та сприяє впровадженню варіативності під час розробки різноманітних ігор. Гра – це організоване заняття, яке вимагає залучення як емоційних, так і інтелектуальних ресурсів. У межах гри всі учасники перебувають в однакових умовах. Вона під силу навіть учням, які мають низькі академічні показники. Атмосфера рівності, зацікавленості і радості, а також відчуття можливості успішного виконання завдання – все це дає можливість студентам подолати сором'язливість, яка перешкоджає вільно використовувати іноземну мову, і дуже позитивно впливає на ефективність навчального процесу [25].

Імітаційний метод полягає в повторенні граматичних структур після їх моделювання викладачем або через автоматизовані системи навчання. Такий метод передбачає відтворення граматичних конструкцій через повторення речень або фраз через численні вправи та моделювання речень, що дозволяє студентам засвоювати правильне використання граматики. В умовах дистанційної освіти учні повторюють граматичні структури через онлайн-завдання. В основі імітаційного методу лежить імітаційно-ігрове моделювання, тобто відтворення в умовах навчання певних процесів, що відбуваються в реальній системі [22].

Цей метод допомагає студентам не лише зрозуміти правила, але й застосовувати їх у контексті, що є важливим для розвитку комунікативних навичок. Засоби дистанційної освіти розширюють можливості імітаційного

методу, надаючи студентам доступ до різноманітних ресурсів та інструментів. Розглянемо основні засоби, які можуть бути використані:

- Відеоуроки з людьми, які є носіями мови
- Інтерактивні рольові ігри
- Вебінари та воркшопи
- Аудіопрограми та аудіокурси
- Адаптивні навчальні платформи

Відеоуроки, що записують носі мови, дають змогу студентам зрозуміти та запам'ятати, як використовуються певні граматичні структури в звичайному мовленні.

Щоб засвоїти граматичні форми здобувачі освіти можуть повторювати вирази за викладачами..

Віртуальні платформи, такі як Second Life або спеціальні симулятори дають змогу студентам практикувати навички спілкування через рольові ігри. Для застосування нових граматичних навичок вони мають вміння створювати дуже різні повсякденні ситуації. Це допомагає закріпити минулі теми та засвоїти нові, а також розвиває комунікативні навички.

Вебінари чи воркшопи в режимі реального часу дають можливість студентам підтримувати зв'язок в групах та взаємодіяти один з одним . Викладачі можуть розробити власні вправи та завдання для студентів, які будуть використовувати набуті раніше знання для вирішення задач та повсякденних ситуацій.

Слухання подкастів та аудіокурсів надає студентам можливість послухати живу мову та повторювати за вимовою носія. Це, на сам перед, покращує усвідомлення граматики та лексичних одиниць(ЛЮ), а також дає можливість студентам чути живу мову.

Розглянемо такі, платформи, як FluentU або Rosetta Stone - вони створюють різні відеокліпи, щоб студенти змогли почути використання різних граматичних форм та змогли попрактикуватись з цими граматичними конструкціями. Студенти можуть імітувати або повторювати вимову та інтонацію носіїв за відео.

Особливими перевагами цього методу є занурення в англомовне середовище, прогрес комунікативних навичок та звертання особливої уваги на вимову. Імітаційний метод дає змогу відчувати себе в англомовному середовищі, таким чином у студентів з'являється все більше мотивації до вивчення мов. Використання граматичних форм у контексті дає змогу студентам розвивати навички спілкування, що є важливим для вільного та впевненого володіння мовою. Інструменти онлайн навчання створюють особливий навчальний простір, який більш цікавий та інтерактивний, тим самим збільшують мотивацію та зацікавленість студентів до навчання. Найбільшою перевагою є те, що завдяки адаптивності та можливості обирати зручний для себе час, аудиторія зростає, більше студентів приходить на навчання.

Отже, імітаційний метод формування граматичних навичок в дуєті з дистанційними засобами освіти є більш цікавішим та результативнішим для студентів. Такий метод відкриває студентам можливість зануритись в мовне середовище, практикувати вимову та використовувати граматичні конструкції, що є дуже важливим. Використання вище перелічених засобів робить навчальний простір та процес більш захоплючим та сприяє високим результатам в навчанні.

Метод граматичних вправ є класичним методом, в якому, де основною метою є повторне виконання завдань, які спрямовані на закріплення знань з граматики. Вправи можуть бути різними, від простих до складних та включати в себе: заповнення пропусків в реченнях, вибір правильного варіанта відповіді, складання текстів та переклад. Ефективними вправами на закріплення граматичних навичок є письмові вправи . Написання різних видів текстів допомагають закріпити граматичні правила та конструкції в практичному використанні, а також розвивати навички письма. Для того, щоб автоматизувати використання граматичних конструкцій, слід постій виконувати граматичні вправи, адже це є важливим аспектом у вільному володінні мовою.

Цей метод прогнозує систематичне виконання вправ, які мають на меті закріплювати граматичні конструкції. Застосування засобів дистанційного

навчання разом з цим методом значною мірою підвищує ефективність навчання. Засоби дистанційної навчання надають широкий спектр інструментів для впровадження методу граматичних вправ. переглянемо основні з них:

- Онлайн-платформи та додатки. Актуальні онлайн платформи, такі як Duolingo, Quizlet, Memrise та Grammarly, надають досить різні вправи. Студенти можуть обрати та виконувати вправи, наприклад, виправлення помилок в реченні або перефразування речення і так далі. Схожі платформи часто використовують гейміфікацію, і як результат збільшується мотивація студентів.

- Інтерактивні уроки та відеолекції. Відеоуроки, розроблені викладачами для того, щоб студенти могли переглянути правила граматики в зручний для них час. Інтерактивні заняття, вебінари створені для того, щоб студенти могли брати участь в дискусіях та покращували навички застосування граматичних форм. Це покращує розуміння матеріалу та закріплює граматичні навички.

- Адаптивні платформи для навчання. Такі платформи, як Rosetta Stone та Babbel, досліджують та аналізують успіхи студентів, а також визначають недоліки та пропонують вправи для покращення тих аспектів, де учень не добре засвоїв матеріал. Таким чином, це дозволяє побудувати індивідуальний план навчання, який враховує усі потреби та особливості студента, щоб досягти високого результату.

- Віртуальні класи та форуми. Віртуальні класи на платформах, таких як Google Classroom та Microsoft Teams, студенти беруть участь в групових завданнях, а також вони можуть обговорювати результати. Викладачі можуть надсилати вправи, щоб студент виконав їх самостійно, після того обговорити ці завдання з групою. Це сприяє обміну досвідом та знаннями один з одним.

- Інтерактивні книги та підручники. Завдяки таким книгам студенти мають чудову можливість виконувати завдання прямо в книзі. Студенти отримують миттєвий зворотній фідбек і одразу аналізують свої помилки,

таким чином вони в змозі виправити їх одразу та можуть продовжувати практикуватись далі.

Під час дистанційного навчання метод граматичних вправ має дуже багато переваг. Перша перевага, це коли студенти мають можливість вчитись, в той час коли вони мають можливість, що робить більш доступнішим навчання для багатьох, а особливо для тих, хто працює або має інші особисті питання. Інтерактивність дає можливість студентам активно навчатись, тож вони краще засвоюють матеріал. Адаптивні платформи враховують особливості кожного студента, що підвищує ефективність навчання. Здобувачі миттєво можуть отримати зворотній зв'язок, що дає змогу швидше закріплювати знання та виправляти помилки. Використання гейміфікації та різних типів вправ створює процес навчання більш модернізованим та цікавішим.

Отже, метод граматичних вправ є надзвичайно ефективним за умови поєднання із засобами дистанційного навчання. Застосування всіх зазначених аспектів (різні платформи, відеоматеріали, додатки) надає можливість формуванню результативного навчального простору, що слугує автоматичному використанню граматичних конструкцій та форм.

Індуктивний метод вивчення граматики іноземної мови рахується одним із найрезультативнішим методом. Використання цього методу допомагає своєчасному та ефективному оволодінню граматики через застосування їх в практичних ситуаціях. Студенти самостійно виводять граматичні правила з поданих прикладів. До прикладу, студентам надається 2-3 речення з використанням певного граматичного правила і вони самостійно визначають правило. Таким чином студенти ліпше запам'ятовують правила(тому що самі їх склали) та розуміють логіку мови. Індуктивний підхід сприяє самостійній роботі з граматики(засвоюють мовні зразки), а вже потім на їх основі самостійно створюють правила. Таким чином стимулюється критичне мислення, адже здобувачі освіти виводять граматичні правила.

Першим етапом є збір прикладів, де присутні різні граматичні форми. Для такого завдання найліпше використовувати автентичні тексти, які містять в собі

різні жанри та стилі англійської мови. Але важливим є збирати не тільки правильно оформлені граматичні конструкції, а також конструкції, в яких присутні помилки носіїв мови.

Після того, як студенти зібрали всі приклади, вони повинні провести власний аналіз усіх конструкцій, порівняти їх та знайти відмінності поміж ними. У контексті вивчення граматичних конструкцій, таких як Present Continuous Tense, здобувачі аналізують та звертають увагу на форму використання дієслова, яке воно має закінчення, а вже потім формулюють правила використання певної часової форми.

Наступним етапом є практика, тобто студенти формують власні приклади, де застосовують це правило. Важливо пам'ятати про те, що в вправах мають бути різні речення, які будуть відображати різні варіанти вживання граматики. Застосування індуктивного методу в порівнянні з традиційним підходом є більш результативнішим, адже студенти швидше запам'ятовують правила та одразу вчаться їх застосовувати на практиці. Слід звернути увагу на умови в яких учні зможуть застосовувати засвоєні знання в реальних ситуаціях. Наприклад, у взаємодії з носіями мови або ж при написанні різних текстів.

Індуктивний метод навчання створює сприятливі умови для вивчення граматики англійської мови в контексті, що значно полегшує розуміння принципів використання різних граматичних конструкцій. Це надзвичайно актуально для студентів, які вивчають англійську мову як іноземну, адже такий підхід забезпечує можливість швидко та ефективніше оволодіти граматикою та почати застосовувати її в комунікації [21].

Метод індивідуалізації навчання враховує рівень підготовки та інтереси студентів, що дозволяє створювати умови для індивідуального підходу та більш глибокого засвоєння матеріалу. Індивідуалізація навчання – використовує різні методи для врахування індивідуальних особливостей студентів, їхнього рівня підготовки та інтересів. Принцип індивідуалізації реалізовується у навчальному процесі вивчення іноземної мови шляхом урахування індивідуально-

психологічних особливостей кожного учня, які значно впливають на успішність оволодіння мовленнєвою діяльністю [24].

Основним принципом розвитку індивідуальності вважається принцип індивідуального підходу, яєий передбачає зосередженність на вивченні та врахуванні відмінних особливостей кожного студента. Індивідуальний підхід розглядається як цілеспрямована діяльність викладача з ефективним навчанням і вихованням кожної дитини в умовах класно-урочної системи освіти. Для реалізації індивідуального підходу до учнів застосовується практика індивідуалізації навчального процесу. Індивідуалізація навчання має на меті врахування специфічних індивідуальних особливостей кожного учня в рамках роботи групи [33].

Індивідуалізація навчання є системою засобів, яка сприяє усвідомленню студентом його сильних і слабких сторін в навчанні, підтримці і розвитку самобутності з метою самостійного вибору власних смислів навчання. Вона сприяє розвитку самосвідомості, самостійності та почуття відповідальності. Основою педагогічної підтримки є взаємини рівноправності, рівноцінності, поваги та довіри між вчителем і учнем [26].

Як показала практика, для успішної індивідуалізації навчального процесу викладач повинен ретельно аналізувати інтелектуальні та психологічні особливості кожного студента, обирати найбільш відповідні форми й методи роботи, що враховують індивідуальні потреби здобувачів освіти, а також здійснювати оцінювання знань і навичок відповідно до прогресу кожного учня в його особистій траєкторії розвитку.

Метод візуалізації полягає у використанні графічних елементів, таких як таблиці, схеми, діаграми, графіки або анімації, для ілюстрації та пояснення складних концепцій або процесів, що допомагає студентам краще зрозуміти й засвоїти складні граматичні конструкції. В умовах дистанційного навчання візуалізація є надважливою для того, щоб студенти засвоїли граматичні правила. Цей метод полегшує сприйняття та запам'ятовування тим, що інформація є структурованою. До прикладу, використання схем будови речення в різних

часових формах або таблиці відмінювання дієслів полегшує процес запам'ятовування завдяки своїй структурі.

Інтеграція візуалізації в сучасні платформи дозволяє зробити процес опанування матеріалу наочним та більш легшим для вивчення. Онлайн-інструменти, такі як Prezi, Canva чи Google Jamboard, дають змогу розробляти такі візуальні матеріали, які будуть відповідати особливостям та індивідуальним потребам студентів. Розвиток критичного мислення через порівняння граматичних структур забезпечує візуалізація. Використання мультимедійних дошок під час навчання дозволяє зробити процес навчання не тільки легшим для вивчення граматичних правил, а й додає емоцій та підвищує мотивацію у студентів.

Тож метод візуалізації не тільки полегшує процес опанування матеріалу, але й сприяє розвитку самостійності та залученості студентів. Візуалізація в методиці навчання мов дозволяє створити умови для чуттєвого сприйняття інформації. На даний момент значення візуалізації вбачається в тому, що вона розвиває когнітивну активність учнів, пробуджуючи в них інтерес до занять мовою, а також розширюючи обсяг засвоєного матеріалу. Крім того, візуалізація дозволяє знизити втому, розвинути творчу уяву, мобілізувати силу волі і полегшити весь процес навчання в цілому [28].

Аудіовізуальні матеріали є важливим інструментом для формування граматичних навичок, особливо в умовах дистанційного навчання. Використання відеороликів, презентацій, подкастів та інтерактивних мультимедійних ресурсів допомагає зробити процес вивчення граматики більш цікавим та ефективним. Аудіовізуальні матеріали спрямовані на підвищення ефективності сприйняття програмового матеріалу, перевірку рівня його засвоєння, оволодіння вміннями та практичними навичками застосування отриманих знань [14].

Використання відео та аудіозаписів допомагає студентам почути та побачити, як граматичні структури використовуються у природному мовленні. Щоб зануритись у мовне середовище та краще оволодіти граматиною студентам

допоможуть: подкасти, фільми, аудіовізуальні матеріали. Наприклад, перегляд фільму з субтитрами зможе допомогти здобувачам ліпше зрозуміти використання граматичних конструкцій у живому спілкуванні, а без субтитрів зануритись у практику спілкування.

Найголовнішою перевагою аудіоматеріалів є сам процес сприйняття одразу через декілька каналів(слуховий та зоровий), таким чином здобувач освіти глибше розуміє застосування граматики. Діалоги носіїв або відео, де є ілюстрації граматичних конструкцій показують правила у контекст, тож студентам на практиці буде легше їх застосовувати.

Також, для полегшення пояснення граматичного матеріалу викладачі можуть використовувати візуальні матеріали (картинки, адаптовані відео). При перегляді відео важливо його обговорити, тоді студенти краще зрозуміють, а також це буде сприяти розвитку їхніх навичок аудіювання. Аудіовізуальні матеріали (перегляд фільму з субтитрами, рольові ігри і тд.) розвивають не тільки граматичні, а й комунікативні навички. Тож, метод застосування аудіовізуальних матеріалів влучно поєднує в собі вивчення правил з практикою їх застосування в спілкуванні, створюючи доступне та мотивуюче навчання.

Зворотний зв'язок є важливим компонентом у формуванні граматичних навичок, а особливо, якщо присутнє застосування дистанційних засобів навчання. Конструктивні зауваження та рекомендації є дуже важливими в усвідомленні учнями своїх помилок та для того, щоб удосконалювати свої граматичні навички, тож викладачі повинні постійно надавати студентам зворотній зв'язок.

Зворотний зв'язок прогнозує швидку відповідь викладача на виконане завдання студента. Це може бути коментар до роботи із зазначенням граматичних помилок, обговорення на уроці певних зауважень або виправлення в самій роботі. Під час дистанційного навчання викладачі використовують різні платформи (Moodle, Google Classroom), електронну пошту, чати або відеоконференції для зворотного зв'язку.

Студенти можуть швидко отримувати свої виправлення або коментарі до своєї роботи завдяки дистанційним засобам та інтерактивним платформам. Викладач може створити тест, де студент одразу отримає правильні відповіді та зможе опрацювати свої помилки. Викладач аналізує кожну роботу та дає коментарі, враховуючи індивідуальні труднощі кожного студента. Такий підхід викладача сприяє утворенню довіри між студентом та викладачем, а також мотивує до кращого результату. А також, на онлайн уроках викладач може продемонструвати типові помилки, але не висвітлюючи чийсь роботу. Це сприяє обміну досвідом та навчанню на інших помилках, а не тільки на своїх.

Головними перевагами цього методу є: швидкість, індивідуалізація, а також підтримка кожного студента та мотивація вивчати більше. Миттєвий зворотній зв'язок сприяє швидкій реакції на помилки студента та практикування. Викладач може пристосовувати пояснення до рівня знань і потреб кожного студента. Конструктивні коментарі викладача сприяють зростанню впевненості учнів у своїх силах. Однак в умовах дистанційного навчання забезпечення якісного зворотного зв'язку вимагає значних часових ресурсів. Для цього доцільно поєднувати автоматизовані системи перевірки з персоналізованим підходом. Використання технологій штучного інтелекту також може оптимізувати цей процес.

Отже, метод зворотного зв'язку є невід'ємною складовою ефективного навчання граматики у дистанційному форматі. Цей метод дозволяє викладачу миттєво корегувати процес навчання студентів, підтримувати та підвищувати рівень опрацювання матеріалів. Правильна організація зворотного зв'язку допомагає розвитку загальних навчальних навичок, а також граматичних. У сучасних умовах онлайн-платформи та програмне забезпечення пропонують можливість отримати миттєвий зворотний зв'язок під час виконання вправ, що допомагає учням ідентифікувати аспекти вдосконалення та оперативно внести необхідні корективи. Окрім того, учні мають змогу систематично відстежувати свій прогрес, що сприяє підтриманню високого рівня мотивації та зосередженню на досягненні визначених цілей у процесі вивчення мови [37].

Імпліцитне навчання — це метод, який сприяє формуванню граматичних навичок шляхом підсвідомого засвоєння мовних структур у контексті. Особливість цього підходу полягає в тому, що граматику вивчається через практичні завдання та вправи, без явного вивчення правил. Студенти не отримують прямих інструкцій чи пояснень граматичних правил, а вчаться через приклади, вправи та природне спостереження за мовою. Згідно з імпліцитним підходом навчання характеризується процедурністю та інтуїтивністю. Здобуті знання за імпліцитним підходом вважаються найбільш значущими для людини. У сучасній психології у процесі визначення даних підходів основний акцент робиться на відсутності чи присутності свідомих дій як завершальний етап процесу [17].

У дистанційній освіті імпліцитне навчання забезпечується за допомогою таких інструментів, як аутентичні аудіо- та відеоматеріали, ігрові платформи та мультимедійні ресурси. Студенти сприймають мову в реальних ситуаціях, наприклад, у фрагментах діалогів чи текстів, що дозволяє їм автоматично помічати граматичні закономірності. Природне опрацювання граматики відбувається за допомогою онлайн гри та стимуляції. Сприймати мову в контексті та вчитись опрацьовувати її інтуїтивно студентам допомагає використання фільмів чи серіалів.

Перевагою цього методу — формування сталих граматичних навичок без залучення додаткових матеріалів. Але варто поєднувати імпліцитний підхід з елементами експліцитного навчання для більшої результативності та систематизації знань. Як результат цей метод буде результативним механізмом у дистанційному навчанні, що буде сприяти розвитку як граматичних, так і комунікативних навичок.

Метод дедукції є більш поширеним і включає в себе вивчення граматики від правила до практики. Граматика вивчається шляхом взаємодії правил та прикладів, що включає виконання вправ на підстановку слів, розкриття дужок, перефразування речень, а також пошук та виправлення помилок. Мовленнєва практика супроводжується вправами на переклад. Однією з ключових переваг

дедуктивного методу є ефективність у самостійній роботі студентів, що істотно сприяє їхній автономності. Водночас недоліком є відпрацювання структур на однотипних реченнях, які не завжди відповідають активній лексиці [41].

Дедуктивний метод базується на викладанні граматичних правил із подальшим практичним застосуванням отриманих знань. У контексті дистанційного навчання цей підхід особливо ефективний, адже дозволяє структуровано подавати матеріал і поступово відпрацьовувати його за допомогою інтерактивних інструментів.

Спочатку викладач або навчальна платформа презентує граматичне правило, використовуючи відео-уроки, таблиці, графіки схеми, чи презентації. Онлайн-курси і сайти забезпечують можливість перегляду матеріалу повторно.

Далі, щоб показати використання правила учням даються речення. Це створено для того, щоб студенти зрозуміли зміст. Потім вони виконують різні вправи, наприклад: трансформують речення або створюють власні приклади речень. Так як дистанційні засоби можуть одразу перевіряти роботи, то викладач проаналізувавши відповіді надає коментарі щодо помилок, а студенти опрацьовують свої помилки.

Найголовнішими перевагами методу дедукції є виконання завдань у власному темпі та чітка структура. Квізи чи тести надають швидку відповідь того, як учні опанували поданий матеріал, а систематизуванню допомагає чітка структура викладання. Завдяки тому, що здобувачі знань можуть навчатись в індивідуальному темпі, вони можуть переглянути матеріал кілька разів і це сприяє кращому запам'ятовуванню, глибшому розумінню та закріпленню вивченого.

Застосування методу дедукції в дистанційній освіті є сильним інструментом, адже поєднання теорії з практикою дає змогу в систематичності та глибокому навчанні, але не для всіх студентів тому, що є студенти, які не мають достатньо мотивації та маю певні труднощі з розумінням абстрактних правил. Тож важливо поєднувати інтерактивні та комунікативні методи, щоб для кожного студента навчання було зрозумілим та додавало мотивації, впевненості.

До Інтерактивних методів відносяться інтерактивні вправи, тести та інструменти, що сприяють закріпленню граматичних навичок. Сучасні онлайн-платформи, такі як Duolingo, Quizlet та Kahoot!, дозволяють нам урізноманітнити завдання захоплюючи студентів та спонукаючи до активного виконання завдань. Інтерактивні завдання залучують студентів до активного навчального процесу та сприяють кращому запам'ятовуванню матеріалу через повторення. Інтерактивне навчання спрямоване на досягнення таких цілей:

- забезпечення сприятливих умов для залучення кожного слухача до пізнавального процесу;
- створення можливостей кожному слухачеві розуміти і рефлексувати щодо власних думок та знань;
- формування комфортного освітнього середовища, яке б викликало у слухача відчуття успішності, інтелектуальної спроможності, захищеності, унікальності, значущості;
- створення атмосфери співпраці та взаємодії між учасниками;
- утвердження важливих життєвих цінностей і орієнтирів [39].

Застосування онлайн-платформ та мобільних додатків, що пропонують інтерактивні завдання, допомагає зробити навчання цікавим та захоплюючим.

Інтерактивні підходи в навчальному процесі включають такі методи, як інтерактивні лекції, рольові, імітаційні, а також освітні ігри, наприклад «Інтерв'ю», «Кожен знає кожного», «Студент в ролі викладача». Для стимулювання активної розумової діяльності використовують завдання «Дюжина питань», «Вибір», при виконанні яких студент демонструє унікальне сприйняття світу. Інтерактивні методи навчання роблять студентів активними учасниками освітнього процесу, сприяючи формуванню та розвитку їх пізнавальної активності.

Гра відкриває можливість вийти за рамки традиційного формату заняття і застосовується не лише для викладання іноземної мови. Через таку форму викладання з'являється можливість у викладача залучити всіх студентів до активного спілкування в групах, тим самим мотивуючи студентів спілкуватись

та використовувати набуті знання з граматики. Застосовуючи такі завдання студенти виявляють бажання вирішувати поставлені виклики та показують високий результат. Реалізація принципу виховання, навчання поваги та зацікавленості до інших культур через використання рольових ігор в процесі вивчення англійської мови [38].

Duolingo, Quizlet та Memrise – ці додатки дають можливість студентам виконувати різні види завдань на закріплення граматичних навичок. Так як в цих додатках присутня гейміфікація, то навчання стає захоплюючим та цікавішим. Позитивним аспектом є те, що на вищезазначених платформах студенти можуть виконувати інтерактивні вправи (заповнення пропусків, трансформування речень) і отримувати миттєвий зворотній зв'язок.

Завдяки відеоурокам викладачі можуть наочно показати пояснення та приклад граматичної конструкції. Важливим аспектом є навчання в комфорті, тож студенти мають можливість переглядати відеоурок тоді, коли їм буде зручно.

Ще одним ефективним методом є віртуальні ігри, вони допомагають студентам застосовувати граматичні знання в реальному житті. Застосування платформ, таких як Second Life або спеціальних мовних стимуляторів, дає можливість використовувати вивчені граматичні конструкції в життєвих ситуаціях. Таким чином удосконалюються граматичні та комунікативні навички.

Платформи: Google Classroom або Microsoft Teams дають можливість студентам брати участь в дебатах, дискусіях та сприяють обміну досвідом один з одним.

Завдяки груповим проєктам студенти, також практикують граматичні навички. Студенти можуть виконувати завдання викладачів, які попросили застосувати вивчені граматичні форми і студенти взаємодіючи один з одним працюють над проєктом, обговорюючи дімки кожного та виправляючи один одного.

Аудіо- та відеоматеріали чудово допомагають студентам не тільки бачити, а й чути граматичні конструкції та їх вживання в повсякденному житті. Саме

перегляд фільмів, подкастів додає глибшого розуміння в тому, як правильно використовувати ту чи іншу граматичну конструкцію, а також впливає на вимову.

Створені на основі прослуханих аудіоматеріалів завдання також можуть застосовуватись. Це допоможе студентам закріпити попередньо вивчений матеріал.

Електронні підручники та книги дозволяють виконувати завдання в самому тексті, що дає змогу поглинути в текст та завдання. Такі підручники часто містять в собі гарні анімації, або сучасні картинки та тексти, що підсилюють мотивацію та захоплення учнів. Миттєвий зворотний зв'язок допомагає студентам швидко зрозуміти свої помилки та закріпити їх.

Такі адаптивні платформи, як Rosetta Stone та Babbel, надають персоналізовані завдання попередньо проаналізувавши успіхи та труднощі учнів в граматиці, таким чином студенти практикують більше індивідуальних вправ, де в них виявили труднощі. Таким чином створюється індивідуальний навчальний план врахувавши всі труднощі та успіхи, для покращення граматичних навичок та досягнення максимального результату з певної теми.

Отже, в умовах розвитку технологій та глобалізації дистанційні засоби навчання стали тісно пов'язані з освітою, тож результативне формування граматичних навичок у студентів молодших курсів вимагає та потребує залучення інтерактивних методів навчання. Активному залученню студентів до вивчення іноземних мов та покращенню розуміння граматичних навичок, вмінню їх застосовувати на практиці сприяють різні онлайн платформи, відео- та аудіоматеріали, вебінари, подкасти, інтерактивні електронні підручники та книги, рольові та інтерактивні ігри, форумні дебати та дискусії, адаптивні навчальні платформи. Застосування у навчальному процесі вищезазначених методів сприяє кращому розумінню матеріалів, мотивації до вивчення іноземних мов, бажання бути активним та практикувати мовлення у студентів.

Технології штучного інтелекту також можуть посприяти індивідуалізованому, результативному та цікавому навчальному процесу.

Штучний інтелект стає все сильнішим інструментом для формування граматичних навичок у студентів, адже модернізована освіта активно інтегрує цифрові технології. Перевага адаптованого програмного забезпечення в тому, що є можливість підлаштування під індивідуальні запити студента навчального процесу, що сприяє результативному вивченню граматики.

Пропоную звернути увагу на найефективніші методи застосуванні штучного інтелекту (ШІ) для формування граматичних навичок у здобувачів освіти.

1. Rosetta Stone, Duolingo та Babbel – це навчальні платформи, як засновані на ШІ, вони вміють миттєво аналізувати та досліджувати успіхи і труднощі студентів та надають індивідуальні коментарі разом з вправами на покращення граматичних новичок. Вони автоматично добирають завдання для швидкого усунення помилок та практики граматичних навичок.

2. Grammarly та WriteLab – це тьютори створені на базі штучного інтелекту, коли студент виконує письмове завдання вони надають миттєвий зворотний зв'язок для того, щоб учень бачив свої помилки. Інтерактивні тьютори швидко опрацьовують письмовий текст та надають свої рекомендації щодо його покращення. Це сприяє кращому розумінню граматичних конструкцій та їх вживанні на практиці, а також допомагають здобувачам побачити свої помилки та прогалини в реальному часі.

3. Replika та Chatbot.com – це чат-боти, як створені на базі ШІ та постійно оновлюються, вони допомагають з мовною практикою. Практичний аспект полягає в тому, що студенти можуть застосовувати вже вивчені граматичні конструкції та спілкуватись з бото. Чат-бот в свою чергу дає миттєво відповіді, а якщо у студента помилка, то він дає рекомендації..

4. E-rater від ETS – це автоматизована система оцінювання, вона використовує алгоритми ШІ та автоматично і швидко оцінює роботу студента. Така система здатна оцінювати не тільки граматичні аспекти, а й стиль написання, логічну послідовність та складність роботи. Студенти

отримують швидкий зворотній зв'язок, що сприяє високому покращенню граматичних навичок.

5. Технології віртуальної реальності (VR) та симуляції засновані на базі штучного інтелекту, вони можуть створити мовне середовище для студентів, в якому вони зможуть вдосконалювати та практикувати свої граматичні навички. Студенти мають змогу віртуально подорожувати до інших країн, брати участь у спілкуванні з віртуальними персонажами в змодельованих ситуаціях. Таким чином студенти покращують вміння застосовувати граматику на практиці.

6. Kahoot! та Quizizz – це застосунки, які мають елементи штучного інтелекту, під кожен рівень студента підбирають та створюють завдання. Для того, щоб залучити до активної практики студентів в цих додатках присутні гейміфікації. Закріплення граматичних навичок відбувається у захоплюючій грі.

7. Технології штучного інтелекту мають можливість створити індивідуальний план для учня з урахуванням його подруб та цілей. Це дозволяє викладачам урізноманітнити навчання та зацікавити студентів, адже ШІ підбирає цікаві та інтерактивні завдання саме до тих запитів, яких студент має прогалини.

Для постійної підтримки студентів та забезпечення дистанційного навчання є важливим застосування штучного інтелекту (ШІ). Заклади вищої освіти (ЗВО) мають посприяти забезпеченню інформації про можливості штучного інтелекту задля того, щоб студенти могли покращувати використання набутих знань з граматики та інших освітніх аспектів. Безперервна підтримка з боку викладачів відіграє важливу роль в тому, щоб студенти відчували впевненість та могли ефективно використовувати інструменти штучного інтелекту. Використання інструментів ШІ для вдосконалення граматичних навичок у ЗВО є складним багатокомпонентним процесом, який включає в себе ретельного опрацювання різних факторів, таких як: вибір інструментів штучного інтелекту, інтеграція до навчальної програми, забезпечення стабільної

підтримки викладачів, систематичний моніторинг прогресу та розвиток взаємодії між студентами [12].

Як показала виробнича практика у ЗВО, застосування технологій ІІІ для формування граматичних навичок у студентів молодших курсів в умовах дистанційної освіти відкриває нові можливості для покращення навчального процесу. Адаптивні навчальні платформи, інтерактивні тьютори, чат-боти, автоматизовані системи оцінювання, віртуальні реальності, мовні ігри та персоналізовані навчальні плани сприяють глибокому розумінню граматичних правил та їх застосуванню у реальних та змодельованих ситуаціях. Застосування цих методів забезпечує студентам потрібні знання для вдосконалення навичок успішної комунікації та дозволяє формувати навчання результативним, цікавим та більш сучасним.

У процесі дослідження були проаналізовані та окреслені всі вищезгадані методи формування граматичних навичок в умовах дистанційного навчання та практично всі були застосовані та перевірені на практиці. Ми з'ясували, що для багатьох здобувачів освіти молодших курсів формування та застосування на практиці граматичних навичок є складним випробуванням, але кожен з них вважає, що це важливий аспект у вивченні іноземних мов. Застосування різноманітних методів, таких як традиційний метод, комунікативний підхід, інтерактивні вправи, індуктивний підхід, візуалізація, аудіовізуальні матеріали, письмові вправи та зворотний зв'язок в поєднанні з дистанційними засобами навчання стає цікавим та результативним. Формування граматичних навичок може забезпечити кожен з вищеперелічених методів, адже всі вони мають свої переваги, які можна комбінувати та по різному застосовувати у навчальному процесі. Таким чином, виконаний аналіз доводить, що завдяки поєднанню цих методів можна досягти більш ефективного засвоєння граматики, забезпечити гнучкість у використанні мовних структур та підвищити мотивацію студентів до вивчення мови.

1.3. Психолого педагогічні особливості формування граматичних навичок студентами молодших курсів мовних спеціальностей

Формування граматичних навичок у студентів молодших курсів, які навчаються за освітньою програмою «Англійська та друга іноземна мова (німецька)» є важливим етапом у розвитку їхніх професійних здібностей та комунікативних умінь. За дослідженнями Г.В. Калінської, у цьому процесі важливу роль відіграють мотивація, індивідуальні здібності студентів, а також етапи розвитку їхнього мовного мислення [16]. Для студентів цієї спеціальності важливо не лише засвоїти граматичні правила, але й навчитися застосовувати їх у контексті реальних комунікаційних ситуацій. Методи активного навчання, інтерактивні технології, а також регулярне повторення та практика граматики через реальні мовні ситуації сприяють глибшому засвоєнню матеріалу.

Цей процес є складним і багатогранним та вимагає врахування психолого-педагогічних особливостей. На цьому етапі особливу увагу слід приділяти психолого-педагогічним аспектам, адже молоді студенти мають певні психологічні особливості, що впливають на ефективність навчання. За результатами досліджень Л. Павлюк, врахування психолого-педагогічних аспектів дозволяє створити середовище, яке сприяє кращому засвоєнню граматичних правил і підвищує ефективність навчання, особливо в умовах сучасного дистанційного формату [23].

Однією з основних характеристик молодших курсів є їхня висока мотивація до навчання, яка підкріплюється новизною знань та бажанням досягти успіху в обраній спеціальності. О. Пошетун у своїх дослідженнях підкреслює, що однак із часом ця мотивація може знижуватися через труднощі в засвоєнні складних граматичних структур [27]. Викладачам важливо підтримувати зацікавленість студентів за допомогою інтерактивних методів, реальних ситуацій та контекстуального використання граматичних правил, що робить навчання більш зрозумілим та цікавим.

Мотивація є ключовим фактором у вивченні граматики. Використання інтерактивних технологій у дистанційному навчанні може значно покращити цей

процес, адже онлайн-платформи дають можливість працювати індивідуально та забезпечують відгук. На перших етапах навчання в студентів молодших курсів може бути непостійна мотивація, це показало дослідження Концепції мовної освіти в Україні [18]. Тож, перед викладачами постає виклик, вони повинні показати цікаву сторону вивчення граматики та легкий спосіб подолання труднощів, цікаві та інтерактивні вправи, щоб у студентів зростала мотивація. До прикладу, можна дізнатись інтереси учнів і використовувати фільми, серіали або ж автентичні тексти для того, щоб здобувачам було цікаво та легко вивчати іноземну мову.

Правильний підхід до навчання допомагає студентам ефективніше засвоювати комплексні граматичні конструкції, розвивати комунікативні навички та досягати високих результатів у вивченні мов. Дуже важливим є постійне закріплення та повторення набутих знань – це допомагає довести до автоматизму граматичні конструкції та запобігає забуванню. В своїх дослідженнях спеціалісти зазначають, що доступ до візуальних та інтерактивних ресурсів є надважливим для студентів, саме ці ресурси сприяють без складнощів засвоювати важкі граматичні правила та конструкції [42].

Також, це дуже важливий психологічний аспект – це урахування індивідуальних здібностей та інтересів студентів. У кожного студента свій темп навчання, свої сильні та слабкі сторони. Викладачі мають намагатися знайти індивідуальний підхід до кожного студента, що допоможе уникнути страху перед помилками та стимулювати учнів до постійного вдосконалення. Н. Степанюк у своєму дослідженні зазначає, що студенти молодших курсів можуть відчувати страх перед помилками, що може впливати на їх упевненість у вивченні граматики [31].

Викладачам слід створювати позитивну та підтримуючу атмосферу, де помилки розглядаються як частина навчального процесу. Це допомагає знизити рівень стресу та підвищити впевненість студентів у своїх силах. Наприклад, можна використовувати метод "помилка як можливість для навчання", де кожна помилка аналізується та обговорюється без осуду. А. Засецька у своєму

дослідженні формування іншомовних лексичних навичок підкреслює, що студенти молодших курсів часто мають недостатньо сформовану мовну інтуїцію, що може ускладнювати засвоєння граматичних правил [13].

Вони знаходяться на етапі інтенсивного розвитку когнітивних здібностей, тому важливо використовувати підходи, які відповідають їхньому рівню мислення та сприяють розвитку мовного сприйняття. За дослідженнями Н. Степанюк щодо використання інноваційних технологій навчання, психологи зазначають, що для студентів цього віку важлива підтримка позитивного емоційного середовища, адже це допомагає знизити мовні бар'єри та сприяє кращому засвоєнню складних граматичних структур [32].

Студенти молодших курсів часто краще засвоюють матеріал через практичні завдання. Викладачам слід забезпечити можливості для практичного застосування граматики у реальних життєвих ситуаціях. Наприклад, можна організувати рольові ігри, де студенти використовують нові граматичні конструкції у контексті повсякденного спілкування.

З педагогічної точки зору, формування граматичних навичок потребує систематичного, послідовного та поступового ускладнення матеріалу та завдань. Мовні ігри, практичні завдання та рольові ігри доречно застосовувати на уроках, адже саме такі методи допомагають студентам практикувати використання граматичних правил в повсякденних ситуаціях. Підтриманню інтереса студентів сприяє використання мультимедійних інструментів та новітніх технологій.

Важливо врахувати когнітивні можливості та індивідуальні особливості студентів, також важливо звернути увагу на їхній рівень мовної готовності. Через те, що на цьому етапі студенти схильні до активного розвитку мовної інтуїції, а саме цей психологічний аспект дає їм змогу швидше опановувати граматичні структури через практику в спілкуванні. У навчанні має бути орієнтування на ініціативну форму навчання, адже це сприяє глибокому освоєнню граматики, коли ми застосовуємо інтерактивні методи і вони нам дозволяють практично тренуватись. Граматичні навички вимагають системного повторення та наполегливості, а в таких механічних діях починає втрачатись

мотивація. Тож, важливо звертати увагу на це і перетворити однакові справи на щось цікаве та захоплююче.

Отже, врахування психологічних особливостей студентів та застосування різних інтерактивних завдань та методів важливе для формування граматичних навичок у здобувачів освіти. Викладачі можуть враховувати психолого-педагогічні особливості студентів та створювати результативні плани навчання, які будуть спонукати вдалому формуванню граматичних навичок. Застосування диференційованого підходу, також є дуже важливим, адже в групі студентів можуть бути різні рівні володіння іноземною мовою та стилі навчання, викладач повинен це врахувати та давати складніші завдання – учням, які маю вищий рівень, а учням, які мають нищий рівень – простіші, для того, щоб учні з нищим рівнем почували себе впевнено та не втрачали мотивацію. Саме ці всі аспекти впливають на майбутнє володіння мовою в студентів та вміння її застосовувати на практиці для професійної діяльності.

Тож, важливим інструментом в навчанні стали інформаційні технології. Значно покращується розуміння та сприйняття граматичних конструкцій, коли викладач використовує різні інтерактивні вправи, онлайн платформи та мультимедійні технології. Завдяки інтерактивним інструментам та платформам навчання граматики дуже розширює можливості [27].

Практика продемонструвала, що завдяки тому, що сучасні технології вміють створювати безліч інтерактивних вправ (від автентичних текстів до створення віртуальних подорожей), процес навчання став активнішим, результативнішим та мотивація учнів почала підвищуватись. Дуже актуальними стали, віртуальні класи, чат-боти, які можуть миттєво допомогти та визначити помилку. Студенти мають можливість отримати зворотний зв'язок в реальному часі, що сприяє більш ефективному усвідомленню нових тем.

Далі ми розглянемо основні психолого-педагогічні аспекти для ефективного формування граматичних навичок у студентів молодших курсів спеціальності Мова і література (англійська).

1. Психологічні особливості сприйняття матеріалу: молодші студенти часто стикаються з труднощами в освоєнні граматичних конструкцій, оскільки вони ще не мають стійких мовних звичок.

2. Індивідуальна швидкість навчання: на цьому періоді кожен студент має свою швидкість опанування граматичних правил. Значно підвищується результативність при застосуванні індивідуалізації.

3. Стимул та самостійність: розвиток навичок самостійної роботи для того, щоб стати успішним, що в майбутньому стане у нагоді в професійній діяльності.

4. Вплив вікових та когнітивних характеристик: студенти на цьому періоді ще не мають адаптивного мислення, ще не вміють об'єктивно оцінювати реальність, тож це має свій вплив на абстрактне мислення, яке вкрай важливе для розуміння та засвоєння складних граматичних структур.

5. Соціальні відносини є дуже важливими у навчанні мови. Підвищення взаємодії студентів, обміну думками та досвіду залежить від залучення до групових завдань, дискусій або ж обговоренню та обміну досвідом та думками. Робота в групах чи парах буде сприяти обміну досвідом та практикою використання вивчених граматичних конструкцій [18].

6. Регулярний і результативний зворотний зв'язок від викладача є невід'ємною частиною у навчанні студентів, адже це дає змогу зробити роботу над помилками та засвоїти ще раз знання. Зворотний коментар чи відгук дає можливість студентам побачити та зрозуміти де вони мають прогалини. Індивідуальні консультації, письмові зауваження або ж групові обговорення – це все застосовують викладачі для зворотного зв'язку зі студентами.

З урахуванням цих факторів, розробка методик і засобів дистанційного навчання має бути орієнтована на покращення доступності матеріалу та підтримку активної мотивації студентів. Попри те, що студенти маю здатність абстрактно мисли, їм все ще важко на тому етапі зрозуміти складні граматичні конструкції, тож вони потребують додаткових обговорень та пояснень. Викладачі повинні використовувати інтерактивні методи для пояснення

матеріалу, а також підлаштовувати його в більш просту та зрозумілу форму. Наприклад, значно полегшує розуміння граматичних правил застосування схем, таблиць, малюнків. При застосуванні різноманітних інтерактивних методів, слід дотримуватись когнітивних особливостей студентів, інтересів та особливостей кожного студента. Тільки в такому випадку викладач отримає гарний результат і всі студенти будуть вмотивовані та задоволені від вивчення граматики [42].

Отже, формування граматичних навичок у студентів молодших курсів потребує врахування багатьох психолого-педагогічних особливостей студентів та використання різноманітних педагогічних методів. Якщо викладачі будуть враховувати психологічні особливості студентів, то навчання, засвоєння стане ефективним та легким, студенти будуть мати мотивацію та бажання вивчати та застосовувати на практиці граматичні правила. Важливо враховувати, що у групі студентів можуть бути різні рівні підготовки та стилі навчання, тому викладачі мають використовувати диференційований підхід, надаючи складніші завдання студентам з вищим рівнем знань і простіші – тим, хто потребує додаткової підтримки. Ці всі аспекти надають можливість створити процес навчання результативним та буде сприяти розвитку впевненості та самостійності у володінні іноземної мови.

Висновок. Дистанційне навчання виступає сучасним і дієвим засобом у викладанні іноземних мов. Засвоєння граматичного матеріалу буде відбуватись тільки тоді, коли навчання буде гнучким, індивідуалізованим, ефективним та захоплюючим – це все можливо із застосуванням інтерактивних інструментів. Зарубіжний досвід підтверджує доцільність застосування онлайн-платформ для формування автономності та покращення комунікативних навичок студентів. Аналіз методів у галузі лінгводидактики свідчить, що формування граматичних умінь відбувається поступово і значно полегшується завдяки комбінуванню традиційних, комунікативних, індуктивних та інтерактивних методів. Інтеграція цих підходів із дистанційними технологіями підвищує успішність навчання, стимулює мотивацію, а також сприяє розвитку самостійності й критичного мислення здобувачів освіти.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНИХ НАВИЧОК СТУДЕНТІВ МОЛОДШИХ КУРСІВ МОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

2.1. Використання інтерактивних інструментів дистанційного навчання для формування граматичних навичок студентів молодших курсів

Сучасна освіта активно впроваджує цифрові технології, а засоби дистанційного навчання стають все більш невідомою частиною розвитку вищих навчальних закладів. Інтерактивні ресурси все частіше поєднують з традиційними методами навчання – це стає з кожним разом все помітніше, але такі підходи забезпечують результативне оволодіння правилами граматики та підвищують рівень мовної компетентності. Інноваційні технології, в яких було поєднання навчання правил з практикою, та враховано особисті потреб, що організовується через дистанційне навчання.

Технології дистанційного навчання містять в собі деякі різноманітні спеціальні програми для освіти, цифрові платформи, додатки з урахуванням двох рівнів як вищого, так і нижчого, онлайн сервіси, які дозволяють здобувачам активно вивчати мови, мати взаємодію з викладачами та своїми одногрупниками. Основний привілей – це двосторонній зв'язок, який заохочує розвиток критичного мислення, почуття відповідальності за власний процес навчання та самостійності. Ці ресурси надають чудову можливість студентам не тільки вивчати та засвоювати граматичні правила та матеріали, а й активно практикувати та використовувати його в різних ситуаціях.

А особливість інтерактивних вправ в тому, що вони створюють умови для стабільного повторення граматичних правил, уникати помилок та кращому закарбуванню граматичних форм, правил та конструкцій. Постійне включення такого навчання, по особливому впливає на розвиток технічних знань та цифрових навичок, що є важливим аспектом у майбутній професійній діяльності. Завдяки тому, що присутня можливість навчатись з різними видами вправ та

завдань (від тесту до редагування текстів) студенти отримують практичні навички, а не тільки теоретичні знання.

Як нам відомо, граматику чудово застосовується, якщо студент систематично виконує різні вправи та через багаторазове використання граматичних конструкцій на письмі та мовленні. Завдяки інтерактивним вправам здобувач миттєво отримує фідбек з приводу своєї роботи, що сприяє не лише закріпленню граматичних правил, а й формуванню розуміння коли їх треба використовувати на практиці.

Інтерактивні інструменти поділяються за функціональними характеристиками. Серед них виділяють:

- **Інструменти для перевірки та редагування текстів** (Grammarly, ProWritingAid) – вони допомагають студенту вдосконалити свій текст та виправити граматичні помилки, визначити стиль тексту;
- **Платформи для розробки інтерактивних вправ і тестів** (Quizlet, Kahoot, EdPuzzle) – вони створюють процес навчання більш активним та підвищують мотивацію студентів;
- **Системи для візуалізації матеріалу** (Canva, Prezi) – допомагають створити наочність та допомогти розуміння граматичних вправ через схеми, таблиці чи формули;
- **Засоби для письмових робіт із швидким зворотним зв'язком** (Cambridge Write & Improve) – вони дають можливість студентам реально оцінити власну роботу та спробувати самостійно виправити помилки.

З огляду на педагогіку застосування інтерактивних методик в навчанні надає нам суттєві переваги. Вони допомагають довести до автоматизма використання граматичних правил чи конструкцій через постійне повторення, надають зворотний коментар та допомагають виправити помилки, дозволяючи наочно зрозуміти граматичне правило через формули, схеми та таблиці, а також додають ігрові ситуації чи занурюють у мовне середовище, таким чином збільшують бажання навчатись та мотивацію. А також такий вид діяльності залучає критично мисли та аналізувати різні граматичні конструкції (і прості, і

складні). Застосування всіх вищезазначених платформ та методів формують цифрові навички, що є важливими у роботі викладача, з огляду на те, що світ розвивається і ніколи не стоїть на місці.

Особливо ефективним є застосування інтерактивних інструментів на молодших курсах, де закладається фундамент граматичних умінь. Студенти отримують можливість працювати з автентичними текстами, спрощувати складні граматичні явища та оцінювати власні роботи відповідно до сучасних стандартів. Це сприяє формуванню усвідомленої мовної компетентності, яка стане основою для подальшого розвитку мовних навичок у майбутньому.

Таким чином, інтерактивні інструменти дистанційного навчання дозволяють поєднати традиційні методичні підходи з сучасними технологічними можливостями, підвищують ефективність навчання та створюють гнучкі й мотивуючі умови для розвитку граматичних навичок студентів молодших курсів. У наступному параграфі (2.2) будуть наведені конкретні приклади інтерактивних вправ для практичного застосування граматики.

2.2. Методика застосування інтерактивних інструментів дистанційного навчання для формування граматичних навичок студентів мовних спеціальностей

Методика застосування інтерактивних інструментів дистанційного навчання для формування граматичних навичок студентів молодших курсів, які навчаються за освітньою програмою «Англійська та друга іноземна мова (німецька)» передбачає систематичне та структуроване використання різних цифрових платформ та інструментів. Нижче представлена методика, розроблена на основі практичних вправ, описаних у попередньому розділі.

Етапи методики

1. Діагностичний етап

На цьому етапі викладач визначає рівень граматичних навичок студентів, їх сильні та слабкі сторони, стиль навчання та мотивацію.

Інструменти:

- Hemingway Editor та Readabilityformulas.com для аналізу рівня складності текстів, які студенти можуть розуміти
- ProWritingAid для виявлення типових граматичних помилок
- Опитувальники Google Forms для визначення стилів навчання та мотиваційних факторів

Приклад діагностичного завдання: Студентам пропонується написати короткий текст (250-300 слів) на задану тему, використовуючи певні граматичні конструкції. Цей текст аналізується за допомогою інструментів для виявлення типових помилок та потенційних областей для вдосконалення.

2. Етап систематичного навчання

На цьому етапі відбувається послідовне вивчення граматичних правил з використанням різних інтерактивних інструментів.

Структура навчання:

- Вивчення нового правила (відеоуроки, інтерактивні презентації)
- Аналіз прикладів (використання Hemingway Editor, Cambridge Write and Improve)
- Практика застосування (ProWritingAid, Originality.AI)
- Завдання на самостійне використання (чек-листи самостійного редагування)

Приклад структури уроку:

1. Вступ через відео-лекцію (10-15 хвилин)
2. Аналіз прикладів через Hemingway Editor (15-20 хвилин)
3. Практичні вправи з використанням ProWritingAid (20-25 хвилин)
4. Обговорення у віртуальній аудиторії Zoom (15-20 хвилин)
5. Самостійна робота з чек-листами (домашнє завдання)

3. Етап контролю та зворотного зв'язку

На цьому етапі викладач оцінює прогрес студентів та надає конструктивний зворотний зв'язок.

Інструменти:

- Cambridge Write and Improve для автоматизованого зворотного зв'язку
- ProWritingAid для аналізу граматичних помилок
- Originality.AI для перевірки оригінальності та ясності
- Віртуальні зустрічі у Zoom для персоналізованого зворотного зв'язку

Приклад процесу зворотного зв'язку:

1. Студент подає роботу через Cambridge Write and Improve
2. Система надає автоматизований зворотний зв'язок
3. Викладач додає персоналізовані коментарі
4. Студент переробляє роботу на основі отриманого зворотного зв'язку
5. Викладач обговорює покращення під час індивідуальної або групової зустрічі у Zoom

4. Етап творчого застосування

На цьому етапі студенти застосовують вивчені граматичні правила в творчих завданнях.

Інструменти:

- Canva для створення візуальних презентацій граматичних правил
- Відео-редактори для створення навчальних відео
- Padlet або подібні платформи для спільної роботи та обговорення

Приклади творчих завдань:

1. Створення відео-пояснення граматичного правила
2. Розробка інтерактивної презентації для пояснення складного граматичного явища
3. Створення цифрового посібника з граматики для певної цільової аудиторії

Принципи організації навчального процесу

1. Послідовність та системність
 - Граматичні теми організовані від простого до складного
 - Кожна нова тема базується на попередній

- Використання спіральної методики (повернення до вивчених тем на вищому рівні)
2. Інтерактивність та залучення
 - Використання різноманітних інтерактивних вправ
 - Регулярне обговорення та взаємодія в онлайн-режимі
 - Групові проекти для спільного вивчення граматики
 3. Формуючий зворотний зв'язок
 - Постійний конструктивний зворотний зв'язок
 - Акцент на покращенні, а не на помилках
 - Використання різних каналів для надання зворотного зв'язку
 4. Індивідуалізація навчання
 - Врахування індивідуальних потреб студентів
 - Адаптація завдань до різних стилів навчання
 - Можливість вибору різних шляхів для досягнення навчальних цілей
 5. Практична спрямованість
 - Фокус на практичному застосуванні граматичних знань
 - Використання автентичних матеріалів
 - Завдання, що імітують реальні комунікативні ситуації

Методичні рекомендації для викладачів

1. Підготовка до занять
 - Перевірте функціональність усіх використовуваних інструментів
 - Підготуйте альтернативні варіанти у випадку технічних проблем
 - Розробіть чіткі інструкції для студентів щодо використання цифрових інструментів
2. Проведення онлайн-занять
 - Розпочинайте з короткого огляду попереднього матеріалу
 - Чергуйте різні типи діяльності для підтримки уваги
 - Використовуйте функцію breakout rooms у Zoom для групової роботи
 - Завершуйте кожне заняття підсумком та планом на наступний урок

3. Оцінювання та зворотний зв'язок
 - Встановіть чіткі критерії оцінювання та ознайомте з ними студентів
 - Використовуйте різні типи оцінювання (автоматизоване, взаємне, самооцінювання)
 - Надавайте своєчасний та конструктивний зворотний зв'язок
 - Використовуйте оцінювання як інструмент навчання, а не лише для контролю
4. Технічна підтримка
 - Створіть інструкції щодо використання різних платформ та інструментів
 - Проведіть вступне заняття з ознайомлення з усіма використовуваними технологіями
 - Створіть форум або чат для вирішення технічних питань
 - Будьте готові надати альтернативні варіанти у випадку технічних проблем

Приклад реалізації методики для теми "Часові форми англійського дієслова"

Тиждень 1: Present Simple vs Present Continuous

День 1: Введення теми

- Вступне відео (15 хв): пояснення правил використання Present Simple і Present Continuous
- Аналіз прикладів через Hemingway Editor (20 хв): визначення часових форм у тексті
- Практичні вправи з використанням ProWritingAid (25 хв): виправлення помилок у використанні часових форм

День 2: Практика та закріплення

- Виконання вправи "Граматична коректура" (30 хв): знаходження та виправлення помилок у використанні Present Simple і Present Continuous
- Групова робота в Zoom breakout rooms (20 хв): створення діалогів з використанням обох часових форм

- Самостійна робота: написання короткого тексту з використанням вивчених часових форм та його аналіз через Cambridge Write and Improve

День 3: Творче застосування та зворотний зв'язок

- Представлення самостійних робіт (20 хв)
- Взаємне оцінювання та обговорення (20 хв)
- Творче завдання: створення слайдів у Canva для пояснення різниці між Present Simple і Present Continuous (30 хв)

- Підсумок теми та самооцінювання: заповнення рефлексивної форми Google Forms

Тиждень 2: Past Simple vs Present Perfect

Аналогічна структура з фокусом на нових часових формах

Застосування такої методики дозволяє не лише ефективно формувати граматичні навички студентів в умовах дистанційного навчання, але й розвивати їх самостійність, критичне мислення та навички використання сучасних цифрових інструментів, які будуть корисними в їхній майбутній професійній діяльності.

2.3. Аналіз апробації розробленої методики застосування інтерактивних інструментів дистанційного навчання для формування граматичних навичок студентів молодших курсів спеціальності Мова і література (англійська)

Апробація розробленої методики проводилась у межах навчальної діяльності студентів молодших курсів спеціальності «Мова і література (англійська)» з метою перевірки ефективності інтерактивних інструментів дистанційного навчання у формуванні граматичних навичок. Основним завданням було оцінити, наскільки використання цифрових платформ сприяє підвищенню рівня володіння граматиною та розвитку критичного мислення студентів.

На початковому етапі студентам запропонували пройти звичайний тест з граматики, де ми побачили типові помилки, які демонстрували погане засвоєння

граматичних правил. Це початкове дослідження дало поштовх до правильного визначення труднощів, над якими слід було добре попрацювати та ще раз засвоїти матеріал, а найголовніше потрібно було адаптувати матеріал під особливості та потреби студентів.

Hemingway Editor, ProWritingAid, Cambridge Write and Improve, Originality.AI – це всі платформи, які були задіяні в розробці інтерактивних вправ, а також інших ресурсів, які ми описали в попередніх розділах, для студентів на наступному етапі. Тож, методика включала в себе чимало поетапної роботи з текстами: аналіз читабельності та складності текстів, розбір граматичних конструкцій в порівнянні, знаходження та виправлення типових помилок, поетапне редагування адаптованих текстів, виконання вправ на граматичну коректуру, а також було створення творчих претекстів із використанням опрацьованих та зрозумілих граматичних конструкцій. Значна увага була приділена миттєвому зворотному зв'язку, як від викладача так і від застосованих інтерактивних додатків, в яких автоматизована система перевірки, що давало студентам можливість миттєво відредагувати власні помилки та ще раз звернути на них увагу.

Через регулярне виконання інтерактивних завдань та вправ здобувачі значно покращили використання граматичних правил на практиці. Особливі зміни були помітні в використанні умовних та модальних дієслів, узгодженні часів в складних конструкціях, а також у визначенні що це за граматична конструкція. Здобувачі навчилися більш свідомо оцінювати власні тексти та результати, почали більше аналізувати та використовувати граматичні конструкції.

Проведені анкетування продемонстрували, що саме використання інтерактивних платформ та завдань значно підвищило мотивацію та засвоєння граматики. Hemingway Editor став для студентів найефективнішим, його вони використовували для оцінки читабельності їхніх текстів, ProWritingAid виявився чудовим поміником, а саме граматичних і Cambridge Write and Improve використовували для отримання миттєвого зворотного коментаря, який був дуже

важливим для студентів, адже вони могли одразу відреагувати на свої помилки та закріпити їх ще раз.

Викладачі зазначили зміни в студентських роботах, а саме: вони проявляли більшу активність під час онлайн занять, проявляли критичне мислення та самостійно аналізували складні граматичні конструкції та уважно використовували на письмі та мовленні граматичні конструкції. Окрім того, деякі труднощі, як і технічні, так і з початковим освоєнням нових платформ були вирішені додатковими інструкціями та поясненнями технічними підтримками.

Можемо скласти думку, що результати апробації продемонстрували, що обрана методика була ефективною: інтерактивні методи та інструменти не лише допомогли зрозуміти граматичні конструкції, а й додали впевненості студентам, навчили аналізувати та реально сприймати оцінку своєї роботи, сприяли формуванню навичок відповідальності за своє навчання та самостійну роботу, а також сформували навички цифрової компетентності, які зараз дуже допомагають студентам у навчанні та роботі. Впроваджувати таку методику в процес навчання ЗВО – рекомендовано, а також адаптувати її для вивчення інших аспектів вивчення англійської мови.

Висновок. У другому розділі детально продемонстровано проведений аналіз застосування інтерактивних технологій у процес навчання для розвитку граматичних навичок у студентів молодших курсів. Результати показали, що використання цифрових джерел в освітньому просторі має чимало переваг, а саме: підвищенню мотивації в студентів, навчальний процес стає більше адаптованим та гнучким до потреб кожного учасника навчального процесу, а також полегшує вивчення та практику граматичних правил та конструкцій. Hemingway Editor, ProWritingAid, Quizlet, Write & Improve, Canva – за допомогою цих новітніх платформ та додатків нам вдалося поєднати пояснення правил, практичні вправи, практичне застосування в говорінні та творчі завдання і водночас сформувати навички самостійності, впевненості, відповідальності, а також навички цифрових компетентностей. Запропонована методика створена на таких засадах, як індивідуалізація, поетапність та інтерактивність. Методика

продемонструвала дуже високу ефективність. Результати дослідження підтвердили вмiле поєднання граматичних умiнь та цифрових технологiй, що гарно вплинуло на навчання студентiв. Методика має перспективи впровадження та адаптацiї у навчальнi процеси вищих навчальних закладiв.

ВИСНОВКИ

У запропонованiй квалiфiкацiйнiй роботi викладене поетапне, логiчне, комплексне дослідження, яке спрямоване на опанування граматичних навичок у студентiв молодших курсiв в ЗВО в умовах дистанцiйної освіти. Результати дослідження демонструють вагомий внесок у дискурс щодо результативної мовної освіти, коли цифровi технологiї постiйно розвиваються та вдосконалюються.

Апробацiя методики показала гарний результат, а саме iнтерактивнi iнструменти гарно підвищують мотивацiю та бажання вчитися у студентiв. Але варто врахувати i технiчнi, i органiзацiйнi труднощi, якi можуть виникнути пiд час впровадження методики.

Застосування додаткiв та рiзноманiтних платформ позитивно впливала на підвищення мотивацiї i засвоєння граматичного матерiалу за допомоги рiзних схем, таблиць. Апробацiя пройшла з позитивним вiдгуками, водночас виникали деякi технiчнi проблеми, якi варто врахувати та вдосконалити.

Отже, проведене дослідження дає змогу стверджувати, що застосування iнтерактивних iнструментiв у дистанцiйному навчаннi позитивно впливає на процес навчання англiйської мови. Дослідження показало ефективнiсть таких платформ, як Zoom, Google Classroom, Kahoot!, та Quizlet у підвищеннi мотивацiї студентiв i покращеннi граматичних знань. Головним висновком стало те, що iнтерактивнi вправи сприяють вдосконаленню навичок самостiйностi, адаптованому пiдходу та значному підвищенню рiвня оволодiння граматикою англiйської мови. Методика включала в себе як тестовi завдання, так i вправи для

практичного застосування граматичних правил, конструкцій, що позитивно вплинуло на активність та мотивацію студентів.

Загалом дослідження показало, що дистанційні платформи та інтерактивні інструменти результативно сприяють формуванню граматичних навичок у студентів молодших курсів, які навчаються за совітньою програмою «Англійська та друга іноземна мова (німецька)». Поєднання різних методів методів навчання оптимізує процес вивчення граматики та забезпечуючи доступність. Перспективним є дослідження результативності новітніх платформ, а також їхнього впливу дуже різні формати взаємодії на розвиток мовних компетентностей у студентів різного рівня підготовки та вікових груп. Результати дослідження продемонстрували, що поєднання традиційного навчання із сучасними дистанційними інструментами значно підвищує якість оволодіння граматичних конструкцій.

Узагальнюючи результати дослідження, можна сказати, що сучасні засоби дистанційного навчання, а саме: онлайн-платформи, інтерактивні інструменти та інноваційні технології є доволі ефективними засобами для формування граматичних навичок студентів молодших курсів, тому що вони надають інноваційний підхід до організації освітнього процесу та формують умови для ефективного й зручного навчання студентів. Враховуючи все вищесказане, можна визначити, що мета була досягнута та поставлені завдання дослідження були виконані. Результати роботи можуть бути використані в практиці викладання англійської мови, а також слугувати базою для подальших наукових досліджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1) Буленок С., Коваленко Л. (2022). Використання дистанційних технологій у процесі навчання граматиці іноземної мови студентів немовного ВНЗ // Використання дистанційних освітніх технологій у викладанні іноземних мов. Київ: Держ. торг.-екон. ун-т., с. 15-17.;
- 2) Добровольська Н.Л. (2023). Формування іншомовних граматичних навичок у студентів мовних вузів за допомогою мультимедійних програм. Вісник науки та освіти, 4 (10), с. 437-447.;
- 3) Олійник В. О. (2014). Інноваційні технології дистанційного навчання іноземної мови для студентів немовних ВНЗ. Лінгвістичні дослідження, 38, с. 238-246.;
- 4) Сошко О. (2022). Використання блог-технологій для формування комунікативної компетенції студентів. Використання дистанційних технологій у процесі навчання граматиці іноземної мови студентів немовного ВНЗ. «Використання дистанційних освітніх технологій у викладанні іноземних мов». Київ: Держ. торг.-екон. ун-т, с. 78-90.
- 5) Філіпп'єв М. (2023). Застосування вікі-технології у формуванні граматичних навичок студентів мовних спеціальностей. International Science Journal of Education and Linguistics; 2 (6): 16-25 с. 17-18.
- 6) Chung S.F. (2006). A communicative approach to teaching grammar: theory and practice. The English Teacher, XXXIV, с. 33-50.
- 7) Gao C.Z. (2001). Second language learning and the teaching grammar. Education, 2. с. 326-336.
- 8) Larsen-Freeman D. (2015). Thinking allowed. Research into practice: Grammar learning and teaching. Lang. Teach, 48 (2), с. 263-280.
- 9) Rukminingsih R. (2015). Assessing grammar by using communicative activities to employ students' skill and ability to use English. Trends and Issues on Teaching and Education, 1, с. 502-508.
- 10) Widodo H.P. (2006). Approaches and procedures for teaching grammar. English teaching: Practice and Critique, 5 (1), с. 122-141.

ПОСИЛАННЯ НА ЕЛЕКТРОННІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

- 11) Блащук Н., Дев'яткіна З. (2021) Дистанційне навчання як окремий фрагмент особливої педагогічної технології... с. 9. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://financial.lnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2021/08/df> Жукевич І., Спірічева О. (2024). Трансформація вивчення іноземних мов... [Електронний ресурс] – DOI:10.46299/j.isjel.20240303.06
- 12) Жукевич І., Спірічева О. (2024) Трансформація вивчення іноземних мов... с. 52 [Електронний ресурс] – Режим доступу: DOI:10.46299/j.isjel.20240303.
- 13) Засецька А. (2021) Формування іншомовних лексичних навичок... с. 49. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/..pdf>
- 14) Зозуля І., Стадній А., Слободянюк А. (2022) Аудіовізуальні засоби навчання... с. 12. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.researchgate.net/publication/370018242>
- 15) Кавицька Т., Осідак В. (2018) Контроль та оцінювання у навчанні граматики... с. 47.
- 16) Калінська Г.В. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/kritichne-mislennya-na-urokah-angliysko-movi-5346.html>
- 17) Козаченко І. (2017) Імпліцитний та експліцитний підходи... с. 38. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://seanewdim.com/wp-content/uploads/2021/03/Implicit-and-explicit-approaches-in-the-process-of-learning-English-grammar-I.-V.-Kozachenko.pdf>
- 18) Концепція мовної освіти в Україні. URL: <https://vseosvita.ua/library/konceptcia-movnoi-osvi-ti-v-ukraini-462720.html> (дата звернення: 18.09.2023).
- 19) Липчанко-Ковачик О.В., Варга Л.І., Фельцан І.М., Білак М.В. (2019) Особливості формування граматичних навичок... с. 32. [Електронний ресурс] – Режим доступу:

http://dspaces.msu.edu.ua/bitstream/Features_of_formation_of_grammatical_skills_in_future_foreign_languageteachers.pdf

20) Ляшенко О. (2024) Плюси та мінуси дистанційного навчання. с. 1. [Електронний ресурс] – JustSmart. Режим доступу: <https://justsmart.com.ua/uk/blog/plyusy-ta-minusy-dystancijnogo-navchannya/>

21) Михайло П. (2024) Використання індуктивного методу для вивчення граматики... с. 1. Режим доступу: <https://buki.com.ua/blogs/vikoristannyainduktivnogometodudlyavivcennyagramatikivangliiskiimovi/>

22) Новак Л. (2021) Методичний посібник... с. 12. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/metodi-ta-formi-organizaci-interaktivno-navchalno-diyalnosti-uchniv-novo-ukra-nsko-shkoli-250140.html>

23) Павлюк Л. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/49741/

24) Пасько О. (2017) Сучасні методи вивчення граматики англійської мови... с. 7. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://vseosvita.ua/library/embed/01007rj0-28a0.doc.html>

25) Пасько О. (2017) Сучасні методи вивчення граматики англійської мови... с. 11–15. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://vseosvita.ua/library/embed/01007rj0-28a0.doc.html>

26) Педагогіка. Індивідуалізація і диференціація навчання. Бібліотека online. 2006–2017. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://readbookz.com/book/172/5458.html>

27) Пометун О. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.criticalthinking.expert/bookcriticalthinking/FREE_tehnolog%D1%96%D1%97_rozvitku_kritichnogo_mislennja_uchn%D1%96v.pdf

28) Рогова Г. (1991) Методика навчання іноземним мовам... с. 351. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://pedpsy.duan.edu.ua/images/PDF/2020/1/44.pdf>

- 29) Семида О., Кравченко Т. (2021) Комунікативний підхід у навчанні граматики студентів технічних спеціальностей... с. 98–99.
- 30) Склярєнко Н. (1985) Контроль ступеня сформованості граматичних навичок... с. 69–75.
- 31) Степанюк Н. (2023) Використання інноваційних технологій... с. 10. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/vikoristannya-innovaciynih-tehnologiy-na-uroci-angliysko-movi-363041.html>
- 32) Степанюк Н. (2023) Використання інноваційних технологій... с. 5–13. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/vikoristannya-innovaciynih-tehnologiy-na-uroci-angliysko-movi-363041.html>
- 33) Тамаркіна О. Індивідуалізація навчання... с. 1. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://repo.snau.edu.ua/bitstream/123456789/7104/1/.pdf>
- 34) Тригуб І.П. (2013) Система вправ для формування граматичної компетенції... с. 2. [Електронний ресурс] <https://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/NN21/13tipfgk.pdf>
- 35) Тригуб І. (2013) Система вправ для формування граматичної компетенції... с. 3. [Електронний ресурс] – <https://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/NN21/13tipfgk.pdf>
- 36) Тригуб І. (2013) Система вправ для формування граматичної компетенції... с. 8. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/NN21/13tipfgk.pdf>
- 37) Шокало О. (2023) Застосування німецькомовної граматичної компетенції... с. 27. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/787878787/5063/2119.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

- 38) Чорнобай В. (2020) Інтерактивне навчання англійської мови... с. 365.
[Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:
<https://pedpsy.duan.edu.ua/images/PDF/2020/1/44.pdf>
- 39) Якимів Л. (2021) Інтерактивні методи навчання... с. 4–5.
[Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:
<https://naurok.com.ua/interaktivni-metodi-navchannya-sutnist-ta-priznachennya-vprovadzhennya-na-prikladi-metodu-rolova-gra-259479.html>
- 40) Celce-Murcia (Larsen-Freeman) (1995) Communicative Competence... 144–145
- 41) Vinciane G. First and third-person approaches in implicit learning research. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:
<http://srsc.ulb.ac.be/axcWWW/papers/pdf/06-CC.pdf>
- 42) <https://www.pedrada.com.ua/article/2316-interaktyvni-metody>

ІНТЕРНЕТ – ДЖЕРЕЛА

- 43) Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. (дата звернення: 18.09.2023). URL:
http://www.khotivnkv.edukit.kiev.ua/Files/downloads/zagalnoyevrop_rekom.pdf
- 44) Конституція України. URL:
https://ccu.gov.ua/sites/default/files/commemorative_constitution_2021.pdf (дата звернення: 18.09.2023).
- 45) Навчально-методичні матеріали та рекомендації щодо впровадження досвіду: http://deg.at.ua/index/motivacija_v_nush/0-39
- 46) <https://app.wizer.me/>
- 47) <https://classroom.google.com/u/0/>
- 48) <https://coggle.it/>
- 49) <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/17223/1/11.pdf>
- 50) <https://kahoot.com/>
- 51) <https://naurok.com.ua/sinergetichniy-pidhid-v-osviti-371315.html>
- 52) <https://onlinetestpad.com/ua>

- 53) <http://puzzlecup.com/crossword/>
- 54) <https://quizlet.com/latest>
- 55) <https://uk.padlet.com/>
- 56) <https://vseosvita.ua/library/koncepcia-movnoi-osviti-v-ukraini-462720.html>
- 57) <https://www.canva.com/>
- 58) <https://www.moovly.com/>
- 59) <https://www.thinglink.com/>
- 60) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

ДОДАТКИ

Додаток А

Practical Exercises for Master's Students

Topic 1: Editing and Proofreading Techniques

Exercise 1: Identify Readability Issues

Using Hemingway Editor

1. **Task:** Take a paragraph from your research paper and analyze it with Hemingway Editor.
2. **Steps:**
 - Copy and paste a complex paragraph into Hemingway Editor
 - Identify all highlighted issues (yellow and red sentences, passive voice, adverbs)
 - For each highlighted sentence, rewrite it to make it clearer
 - Record the "Grade Level" before and after your edits
3. **Submit:** Original paragraph, edited paragraph, and a brief note about what changes improved readability the most

Exercise 2: Assess Readability Score

Using Readable or Readabilityformulas.com

1. **Task:** Compare readability scores of two academic texts.
2. **Steps:**
 - Select two different paragraphs from academic sources
 - Analyze both using Readabilityformulas.com
 - Record each text's Flesch-Kincaid score and reading level
 - Rewrite the more complex paragraph to achieve a score at least 10 points higher
3. **Submit:** Both original paragraphs, the improved paragraph, and all readability scores

Exercise 3: Grammar and Punctuation Check

Using ProWritingAid

1. **Task:** Identify and correct grammar and punctuation errors in your writing.
2. **Steps:**
 - Take a 500-word excerpt from your current academic work
 - Run it through ProWritingAid
 - List all grammar and punctuation errors identified
 - Make corrections and explain each correction briefly
3. **Submit:** Original text with errors highlighted, corrected text, and explanation of fixes

Exercise 4: Originality and Clarity Analysis

Using Originality.AI

1. **Task:** Assess your text for originality and clarity.
2. **Steps:**
 - Select a 300-word section from your draft paper
 - Analyze it with Originality.AI
 - Identify any unclear phrases or potential plagiarism issues
 - Rewrite problematic sections for clarity and originality
3. **Submit:** Originality score, clarity assessment, and revised text

Exercise 5: Step-by-Step Editing

Using Multiple Tools

1. **Task:** Systematically edit an academic paragraph.
2. **Steps:**
 - Start with a 250-word academic paragraph
 - First pass: Use Hemingway Editor to fix sentence complexity and passive voice
 - Second pass: Use ProWritingAid for grammar and punctuation
 - Third pass: Review logical structure and transitions
 - Fourth pass: Check academic style consistency
3. **Submit:** The original text and the final version after all four editing passes, with notes about what you changed in each pass

Exercise 6: Text Simplification

Using Hemingway Editor and Readabilityformulas.com

1. **Task:** Simplify a complex academic paragraph without losing its meaning.
2. **Steps:**
 - Find a complex paragraph from a journal article in your field
 - Check its readability score on Readabilityformulas.com
 - Use Hemingway Editor to identify overly complex sentences
 - Rewrite to reduce sentence length and simplify vocabulary
 - Re-check readability score to verify improvement
3. **Submit:** Original text with score, simplified text with score, and explanation of your simplification strategy

Exercise 7: Self-Editing Checklist

Creating a Personal Editing Framework

1. **Task:** Develop and apply your own editing checklist.
2. **Steps:**
 - Create a 10-point checklist for editing your academic writing
 - Include points about structure, grammar, style, and readability
 - Apply this checklist to a 2-page piece of your academic writing
 - Document the issues found using each checklist item
3. **Submit:** Your checklist, annotated text showing issues found, and revised version

Exercise 8: Rewrite with Write and Improve

Using Cambridge Write and Improve

1. **Task:** Improve text coherence and clarity.
2. **Steps:**
 - Take a draft of an academic abstract or introduction
 - Submit it to Cambridge Write and Improve
 - Review their feedback and suggestions
 - Implement improvements based on feedback

- Resubmit to check for score improvement
- 3. **Submit:** Original text, feedback received, revised text, and reflection on the improvement process

Exercise 9: Formatting Consistency

Using ProWritingAid

1. **Task:** Ensure consistent formatting in an academic document.
2. **Steps:**
 - Take a 5-page document with intentionally inconsistent formatting
 - Use ProWritingAid to identify formatting inconsistencies
 - Create a style guide for your document (heading levels, citation style, etc.)
 - Apply consistent formatting throughout
3. **Submit:** Original document, your style guide, and reformatted document

Exercise 10: Video Abstract Creation

Using Canva and Video Creation Tools

1. **Task:** Create a 3-minute video abstract of your research.
2. **Steps:**
 - Write a script highlighting your research question, methodology, and key findings
 - Create 5-7 slides in Canva visualizing your main points
 - Record a narration explaining your research
 - Edit the video to include your slides and narration
 - Add captions for accessibility
3. **Submit:** Script, slides, and the final video abstract

Topic 2: Digital Paraphrasing Tools and Steps

Exercise 1: Basic Paraphrasing with REF-N-Write

Using REF-N-Write Tool

1. **Task:** Paraphrase a complex academic paragraph.
2. **Steps:**
 - Select a paragraph from a peer-reviewed article
 - Input the text into REF-N-Write

- Try at least three different paraphrasing options
- Choose the best one and further refine it manually
- Check the final version using Originality.AI
- 3. **Submit:** Original paragraph, three tool-generated alternatives, your final paraphrase, and originality score

Exercise 2: Compare AI Paraphrasing Tools

Testing Multiple Paraphrasing Tools

1. **Task:** Compare the effectiveness of different paraphrasing tools.
2. **Steps:**
 - Select a complex paragraph (3-4 sentences) with specialized terminology
 - Paraphrase it using ChatGPT, REF-N-Write, and Hemingway Editor
 - Create a comparison table with criteria: accuracy, readability, style, originality
 - Rate each tool's performance on a scale of 1-5 for each criterion
3. **Submit:** Original text, all three paraphrased versions, and your comparative analysis

Exercise 3: Improve Readability with Hemingway

Enhancing Text Flow and Clarity

1. **Task:** Make a difficult text more readable.
2. **Steps:**
 - Choose a paragraph from your field with a high readability score (difficult)
 - Analyze it in Hemingway Editor to identify readability issues
 - Rewrite focusing specifically on:
 - Breaking long sentences into shorter ones
 - Replacing passive voice with active voice
 - Simplifying complex terminology where appropriate
 - Check the "before" and "after" readability grade
3. **Submit:** Original text with grade, revised text with grade, and explanation of your changes

Exercise 4: Avoiding Plagiarism

Paraphrasing While Maintaining Academic Integrity

1. **Task:** Practice ethically paraphrasing a source text.
2. **Steps:**
 - Select a passage from an academic source
 - Check its originality score on Originality.AI
 - Paraphrase the text using ChatGPT or REF-N-Write
 - Add proper citations and references
 - Check the final paraphrase for originality
3. **Submit:** Original passage, paraphrased version with citations, and both originality reports

Exercise 5: Step-by-Step Paraphrasing

Methodical Approach to Rephrasing

1. **Task:** Systematically paraphrase a complex academic paragraph.
2. **Steps:**
 - Choose a paragraph with abstract concepts or specialized terminology
 - First: Identify and list the key ideas and terms
 - Second: Create your own paraphrase without digital tools
 - Third: Compare your version with a ChatGPT-generated alternative
 - Fourth: Refine your paraphrase based on this comparison
 - Finally: Check readability in Hemingway Editor and uniqueness in Originality.AI
3. **Submit:** Original text, your initial paraphrase, the AI-generated version, your final refined version, and analysis of changes

Exercise 6: Paraphrasing Academic Texts

Adapting Scholarly Content

1. **Task:** Paraphrase an academic text while maintaining scholarly tone.
2. **Steps:**
 - Select a 5-7 sentence excerpt from a peer-reviewed journal
 - Read thoroughly and write a summary from memory

- Use REF-N-Write to generate alternative phrasings for complex sentences
 - Combine your summary with the tool's suggestions
 - Edit for academic style using ProWritingAid
3. **Submit:** Original passage, your memory-based summary, tool-assisted paraphrase, and final edited version

Exercise 7: Paraphrasing and Summarization

Condensing While Paraphrasing

1. **Task:** Create a concise summary of a longer text using paraphrasing techniques.
2. **Steps:**
 - Select a 300-word academic passage
 - Identify and highlight the 5-7 most important points
 - Use ChatGPT to help create a 150-word version that includes all key points
 - Refine this version in Hemingway Editor for clarity
 - Check final version for originality
3. **Submit:** Original text with highlighted key points, ChatGPT output, and your final refined summary

Exercise 8: Keyword-Based Paraphrasing

Restructuring Around Key Terms

1. **Task:** Paraphrase text while preserving essential terminology.
2. **Steps:**
 - Choose a short passage (2-3 sentences) with specific technical terms
 - Use ProWritingAid or ChatGPT to identify the key terms
 - Extract these terms and create a list
 - Write a new passage using all the same key terms but different sentence structures
 - Compare original and new text using REF-N-Write
3. **Submit:** Original passage, list of key terms, your new passage, and similarity analysis

Exercise 9: Rewriting for Different Audiences

Adapting Content for Varying Knowledge Levels

1. **Task:** Adapt an academic text for two different audiences.
2. **Steps:**
 - Select a technical passage (100-150 words) from your field
 - Create two different versions:
 - Version 1: For academic experts (maintain terminology and complexity)
 - Version 2: For undergraduate students or general audience (simplify and explain)
 - Use ProWritingAid to analyze style differences
 - Test readability of both versions in Hemingway Editor
3. **Submit:** Original text, both adapted versions, and analysis of the differences in style and readability

Exercise 10: Self-Check with AI

Using AI for Quality Control

1. **Task:** Use AI tools to evaluate and improve your own writing.
2. **Steps:**
 - Write a 300-word academic paragraph on a topic in your field
 - Check grammar and style with ProWritingAid
 - Analyze readability with Hemingway Editor
 - Verify originality with Originality.AI
 - Ask ChatGPT to evaluate your writing and suggest improvements
 - Make final revisions based on all feedback
3. **Submit:** Your original paragraph, all tool reports, ChatGPT feedback, and final revised version with explanation of changes